

vitulum, I, 526, 1. Debeat esse sine macula, *ibid.*, s. XX, 478, 1. Quid hoc tropologicè significet, I, 526, 2. Et masculus, *ibid.* Quid hoc tropologicè significet, *ibid.* Item anniculus: quid hoc symbolice et tropologicè significet, 527, 1. Quo tempore et qua vespera debebat immolari, 528, 1, 2 et seq. Quo ritu immolabatur et edebatur a Judæis, II, 532, 1; XV, 550, 2; XVIII, 365, 2. Domi a quolibet familiaspatrie immolabatur, XV, 550, 2. Ejus esus duo significat, I, 532, 1. Quare comedi debuerit cum lactucis, 531, 1. Qualis hæc lactuca fuerit, *ibid.* Debebat igne assari et cur, 531, 2. Idque in formam crucis, *ibid.* Significat hoc modo Christum in cruce fixum et assatum, *ibid.* et X, 478, 1. Non poterat eo quid crudum comedi, et quid hoc tropologicè significet, I, 531, 2. Cur debebat a ca'catis comedi, I, 532, 1. Item a stantibus, *ibid.* Quid hoc symbolice significet, 2. Ejus sanguis: tincti postes Hebræorum, I, 536, 2. Cur in eo Deus ossa frangi veterit, 543, 1. Ejus eorumonia accommodantur Christo et Eucharistiæ, 543, 2 et seq. Agno paschali comeso, psalms canebant Judæi, X, 456, 2. Quomodo Agnus paschalis factus sit in laqueum Judæis, XVIII, 190, 2.

Agnus paschalis quomodo figura Christi, XIV, 458, 1. Agnus vero fuit Christus, XI, 632, 1; XVIII, 288, 2. Ejus victoria leonina, *ibid.* Agnus Moab est Christus ex Buth prognatus, XI, 301, 1, 2. Agnus Dei cur dicitur Christus, XII, 100, 1; XVI, 317, 2; 319, 1; XX, 264, 2; XXI, 124, 1. Agni figura olim depictus est Christus, XXI, 124, 1.

Agnus ab origine mundi occisus quomodo sit Christus, XVII, 123, 1; XXI, 256, 2. Agnus quomodo ab origine mundi occisus dicitur, cum tunc nondum exaret, XIV, 117, 1. Cur sit stans, cum sit mortuus, XXI, 124, 2; 126, 1. Quomodo sit tanquam occisus, 125, 1. Quomodo acceperit librum de manu sedentis in throno, *ibid.* Agnus est templum Beatorum, cur, 401, 2 et seq. Nuptiæ Agni perficiuntur in celo, XVI, 333, 1.

Agni significant fideles, XVI, 645, 2. Agni parabolum dant escam et vestem, VI, 357, 2. Eos pasceat est facile, *ibid.* Symbolum sunt innocentium, V, 94, 2 et seq. Agnos et castos amat Christus, XI, 632, 2; XXI, 268, 1.

Agni benedicti origo, VII, 317, 2. Agni cerei antiqui usus, XII, 100, 2. Agni cerei benedicti a summo Pontifice benedicuntur, XXI, 121, 2. Agnus cereus olim reams baptizatus dabatur loco vestis candidæ quam deponabant, XVIII, 288, 1. Per agnos benedictos qua ratione lugetur diemon, IV, 298, 1.

AGON. Agon et cursus quomodo distinguantur, XIX, 310, 1. Agones celebres in Græcia erant quatuor, IX, 168, 1. Agon Olympicus olim quam celebris in Græcia, XXI, 89, 2. Agon quinquennalis quis, IV, 514, 2. Celebrabantur in honorem Herculis, *ibid.*, 2. Agones Capitolini quando numerati cepti, XVII, 10, 1. Qualis sit agon militis chris-

tiani, XIX, 261, 2. Agon christianorum est bona ad salutem vel gehennam, XV, 209, 2.

AGRI, AGRICOLÆ, AGRICULTURA. Ager etiar oppidum vocatur, XV, 717, 2. Ager emptus no: rolinebatur ultra annum jubilai, VI, 170, 2. Egra termini non transferendi, *ibid.*: Ne transgrediaria terminos antipios quos posterunt patres fut, Agorum limites olim erant lapis, aut erecta columna, aut titulus, XIII, 356, 2: Facti sunt principes Juda quasi assumentes arminum. Agri benedictio sita est in tribus, I, 280, 2: Sicut odor agri pleni cui benedixit Dominus. Commendabilis est a bono vicino, VI, 341, 1: Melior est victurus iuxta quam frater procul. Diligenter colendus est, 309, 1. Agrum seminari diversis semine fuit Judæis a Deo inhibilum, II, 123, 1: Agrum tuum non seres diversis semine. Quenam hujus præcepti causa, *ibid.*, et seq. Quæ sit hujus rei tropologica causa, 2. Ager bene cultus domium locupletat, V, 396, 2: Nulli cibi in novatibus patrum. Quæ ager nocent, *ibid.*, Ager fidelis quis dicitur, XI, 307, 2: Plantabis plantationem fidelem. Agri quando sicut dicanatur, XIII, 306, 2. Agris per biemem conducti serenitas, in vero pluvia, XIV, 477, 1: Et pluviam imbris dabit eis. Agricole per formicas denotantur, VI, 462, 2. Agricoliarum summa felicitas, I, 404, 2: Issaehar asinus fortis, occubans inter terminos. Agricole in republica sunt necessari, X, 289, 1: Qui lenet aratrum, et qui gloriatur in javalo. Eorum lites, ut sopiantur et dirimantur, curet princeps, VI, 365, 1. Quod eorum studium, *ibid.* Agricole ante dominos fructus sunt participes, XIX, 284, 1: Laborantem agricolam oportet primum de fructibus percipere. Agricola Dei cultum, templa, missas et festa negligentes puniuntur sterilitate, XIV, 323, 1, 2: Seminatis nullum, et indultis parum. Agricoliarum opera Deo accommodantur, XI, 400, 2: Numquid tota die arabit arans ut seriat?

Agricoltura antiquitas, antiquissima artium est, I, 892, 1. Tullit ergo Dominus Deus hominem et posuit eum in paradiso ut operaretur, X, 289, 2: Cor suum dabit ad versandos sulcos. A Deo instituta est in statu innocencie, IX, 234, 1: Non odoris laboriosa opera, et rusticationem creatam ab Altissimo. Agriculture dignitas, I, 158, 1: Cæpi Noe vir agricola exercere terram. Artium optima est, IX, 233, 1. Fuerunt ei dediti multi viri principes, I, 159, 1; VI, 243, 2: Prepara foris opus tuum, et diligenter exerce agrum tuum. Agriculture laus, III, 321, 2: Et ecce Saul veniebat sequens boves de agro. Ejus utilitas, quanta sit, VII, 208, 1. Diligenter est exercenda, I, 272, 1: Scitit Isaac in terra illa, et invenit in ipso anno centuplum. Quæ ejus præcepta, X, 289, 2. Qui ejus labores et fructus, I, 139, 1; IX, 306, 2; 207, 1: Quasi is qui arat et seminat, accedo ad eam.

AGRIPPA. Vide HERODES.

ALÆ. Alæ et transus inter se comparantur, XII,

35, 2. Alas quatuor unamquodque animal Ezechielis habebat, 484, 1, 2. Ab his illorum manus tegebantur, *ibid.* Hæ signabant eorum agilitatem et angelorum, 487, 1. Alæ tegentes femora notant castitatem, *ibid.* Alæ Seraphim cur addantur, XI, 169, 2; 170, 1. Cur item sex, 170, 1.

Alæ duæ aquile date mulieri, quid significent, XXI, 248, et seq. Alas quot haberent animalia Joannis et Ezechielis Cherubin, 410, 1. Quid illorum alæ significarent, *ibid.*

Alæ dantur ventis ob velocitatem, XIII, 349, 2. Alæ sex symbolice Seraphim operibus nostris addendæ, ut a terra cælum evolent, X, 183, 1. Alæ quibus ad Deum evolemus, quæ sint, XI, 170, 1.

ALCIMUS. Alcimus pseudopontifex fuit apostata et proditor Israelis, IV, 437, 1. Hic invidiosus Judæo pontificatum, eundem petiit et obtinuit a Demetrio, *ibid.*, 1. Accusatus Nicanorem apud regem, *ibid.*, 2. Jerusalem interiacentem inter atrium sacerdotum et laicorum cur destruxerit, 460, 1. Et alia prophetarum opera, *ibid.* Sed a Deo percussus paralysi propter templi profanationem, graviter tortus interiit, *ibid.* et XIV, 504, 1.

ALCORANUS. Alcoranus quid significet, et unde dicitur, XIX, 459, 2. Alcoranum Mahometanorum ex fabulis Judæorum et aliis novis consarcinatum est, XIV, 309, 2. Alcoranus jubet Turcas armis sectam suam propagare, 428, 2.

ALCUNUS. Alcinus Flaccus, Bede discipulus, Caroli Magni fuit magister, VII, 463, 2. Alcinus sacras literas cum laude docuit Eboraci, I, 44, 2. Quando in Apocalypsim scripserit, XXI, 23, 2. Ejus diligentia et studium in rebus bonis, V, 476, 1.

ALEXANDER MAGNUS. I. EJUS NATALES SUP-
N. XIII, 101, 1, 2. — Quomodo fuerit spiritus, XIV, 458, 1. Cur voluerit haberi filius Jovis Ammon, IV, 412, 2; XIII, 101, 2. Cur sibi cornua assumpsit, XXI, 259, 1, 2. Traditus fuit a patre Philippo Aristoteli erudiendus, XIII, 10, 2. Ejus complexio fervida, et indoles ignea, 25, 2. Ejus transversus obtutus et forma, 102, 1.

II. MAGNITUDINIS EJUS PRÆSAGIA ADIMPLETA, XIII, 24, 2 et 25, 1. — Et imperium portendit aquila, XII, 624, 1. Qua via orbis imperium sibi paravit, XIV, 208, 1. An mare Pamphyliæ siccio pede miraculose transierit, I, 561, 1; XIV, 482, 2. Dicitur venisse ab occidente, quia Macedonia occidentalis est respectu Asia, XII, 102, 2. Victoriæ suam contra Persas ex propheta Danielis præscire potuit, XII, 59, 2. Quadrangula milibus veterarum prostravit Darium milibus centenis milibus militum instructum, IV, 426, 1. Anno sexto regi sui, ad Arbellam Darium prostravit, eoque occiso, monarchiam Persarum transtulit ad Græcos, IV, 512, 1. Ejus victoriae variae in Asia, XIV, 450, 1, 2. Cyri sepulcrum aperiri jussit, XII, 731, 2. Fuit pugnacissimus, XIII, 24, 1. Ejus celeritas in conficiendis bellis et victoriis,

102, 2. Fuit belli fulmen, XIV, 208, 4. Quanta in omnibus rebus spe niteretur, XIX, 226, 2. Non inulte irrisus fuit ab Arimazæ petram abscissam insidente, IV, 545, 2. Citharæ modulis ad arma conciliabatur, XXI, 129, 2. Cur suos milites barbaram radere jussisset, XI, 598, 1. Laboriose Tyrum subegit, XIV, 450, 1. Quo nomine Gazam expugnavit, 455, 1. Jaddum pontificem Judæorum veneratus est et primus adoravit, X, 457, 1; 523, 2; XIII, 103, 2; XIV, 347, 1; 428, 1; 456, 1; 457; 463, 2. Ejus propensio in Judæos, XIV, 347, 1. An ossa Jeremiæ transtulerit Alexandria, XII, 1, 2. An ei monumentum illustre excitavit, *ibid.* Quomodo dicitur Alexandria conditor, cum eam tantum illustravit, XIII, 251, 1. Alexandria non fuit conditor, sed nomenclator, XII, 721, 2. Muros novæ Alexandriae ad Tanaim per longitudinem stadiorum sexaginta erexit spatio septemdecim dierum, IV, 244, 1, 2. Ejus gloria quanta fuerit, XIII, 89, 1. Ejus fama omnes percellit, 24, 1. Dominatus est pene universæ terræ nostratæ, *ibid.* Vocari se voluit regem terrarum et mundi, 25, 2. Ejus constans felicitas, I, 288, 2; XIII, 25, 1. Ejus miseria, XIII, 104, 2. Ejus gloria et casus 103, 1.

III. ALEXANDRI BREVIS VITA, XIII, 102, 4. — Præsentia mortis ejus, 104, 1. Ei Deum se credenti et in morbum incidenti insultat Anaxarchus philosophus, XI, 472, 2. Mors ejus describitur, XIII, 104, 1. Ejus morientis ultima verba, *ibid.* An provincias suas mortuus suis distribuerit, IV, 412, 2. Quo anno ætatis mortuus, idque morbo violenta XIII, 103, 1. Creditor veneno extinctus ab Antipatre ejusque filii, 104, 2. Ejus cadaver mansit insepultum ad quadraginta dies, IV, 413, 1. Variæ de eodem geomæ philosophorum ad funus ipsius accurrentium, *ibid.* et X, 449, 2; XIX, 419, 2. Vitæ et gestorum ejus breve compendium chronologicum, XIII, 103, 2. Ejus successores, 105, 4; 148, 2. Successorum ejus Ptolemæorum libido, 27, 2; 28, 1.

IV. ALEXANDRI TYPUS ET FIGURÆ. — Alexander vocatur hircus caprarum, II, 282; VI, 466, 1. Vocatur hircus caprarum in Scriptura, qui erat adhuc juvenis, XIV, 195, 2. Est hircus qui decem anulos habes, XIII, 101, 2. An per pardum representetur, XII, 52, 2. Cur pardo comparetur, XIV, 208, 1. Comparatur pardo sine panthera per omnes hujus bellæ proprietates, XIII, 88, 1, 2. Pavoni confertur, 89, 1. Aeri comparatur, 24, 1. Vocatur rex fortis ab Angelo, 148, 2. Non intelligitur per virum inter myrietas stantem, XIV, 366, 1. Nec ejus successores per equos rufos, albos, varios a Zacharia visos, *ibid.* An fuerit Gog, XIX, 163, 2.

V. EJUS VIRTUTES ET VITIA, XIII, 88, 2. — Eius incredibilis mentis vigor, ingens solertia, et mentis fortitudo, 25, 2. Eiusdem eruditio, et in doctos amor et favor, 26, 1, 2. Illius cum gymnast-

sophistis decem quos bello ceperat, dissertatio, XIII, 27, 1. Ejus comitas et liberalitas, II, 320, 1; 248, 1; X, 391, 2. Ejus magnanimitas, XIII, 26, 1. Illius in victis clementia et in omnes, etiam in hostes fides, VI, 80, 1. Quantis beneficiis Persas a se victos affecerit, IV, 473, 1. Sibi diadema detrahit vulnere obligando, quod in fronte Lysimachus accoperat, VIII, 23, 1. Ejus justitia, equitas, 26, 1, 2. Ejus continentia, II, 22, 1; XIII, 26, 1. Cur noluerit uxorem Darii a se caesi videre, IV, 364, 2. Deum se predicantibus, unde diceret se hominem videri, IV, 138, 1; XIII, 342, 2. Amicum Hephaestionem dixit esse Alexandrum, ob magnam cum eo necessitudinem, XIX, 129, 1. Alia multa in eo admiranda, XIII, 27, 1. Fuit miraculum naturae, *ibid.* Fuit fidelibus datus in speculum et colam virtutis, *ibid.* Ejus axioma, 27, 2.

Alexandri superbia, IV, 372, 2. Voluit haberi Jovis filius, 442, 2. Sibi adulantibus aures dabat, IX, 402, 2. Cur Apelles cum pinxit quasi fulmen manu tenentem, 443, 1; XII, 655, 2; XVI, 344, 2; XVII, 34, 1, 2; XIX, 449, 2. Fuit speculum vanitatis, IV, 413, 1. Illius ambitio insatiabilis, VI, 442, 1; XII, 559, 2; XIII, 88, 2; XIV, 221, 2. Et immensa gloria cupiditas, IX, 223, 2. Ejus aviditas praedandi, XIII, 104, 2. Fuit praedo magnus, XII, 153, 1. Turbo orbis et miseriam gurgis fuit, XII, 688, 2; XIII, 102, 2. Ejus ebrietas, II, 256, 2; XIII, 102, 1. Fuit vinosus, et vinositate omnes suas virtutes obscuravit, VI, 214, 2; XI, 158, 2. Potando se occidit, X, 340, 1; XIII, 27, 2. Gloriam suam obscuravit iracundia, X, 108, 1. Quod ira demandare remedium accepit ab Aristotele, XVIII, 644, 2. Iracundiam vincere non potuit, V, 515, 2. Citum amicum tenuentis et ex ira occidit, VI, 169, 1; 483, 2. Etiam Parmenionem suum, 256, 2. Quare Callisthenem de medio sustulerit, IX, 392, 2. Ejus vicia familiares imitabantur, 383, 1.

ALEXANDER VELES. Alexander Vele, fratris sui Antiochi Eupatoris necem ulturus, Ptolemaidam occupat, IV, 464, 1. Cujus filius fuerit, *ibid.* Magnis insignibus ornat Jonathan ob auxilium ipsi praestitum, 467, 1.

ALEXANDER JANNEUS. — Alexander Janneus, Simonis Machabaei nepos, simul rex et pontifex esse voluit: fuit inimicus pharisaeorum. X, 572, 1. Urbem Gazam cepit et diruit, XIV, 454, 2.

ALEXANDER SEVERUS. Cur Alexander Severus Alexandri nomen accepit, XIII, 148, 2. Voluit esse Alexander, *ibid.* Ab Ulpiano ethicam et politicam didicit, IX, 2, 2. Et sortes imperium denuntiavit, XIV, 34, 1. In larario suo habebat imagines Abraham et Christi, XIII, 334, 2. Natura sua erat clemens, I, 416, 2; 739, 1; X, 316, 1; XI, 521, 2; XV, 424, 2. Ejus beneficentia, XI, 431, 2. Ne quid remuneratum relinquere, munera quaecumque contulisset, scriptis diligenter mandabat, IV, 679, 1. In furas erat durus et severus iisque occu-

los erueri digito volebat, I, 740, v. *Fuit disciplinae militaris valde tenax*, II, 481, 1.

ALEXANDRIA. Alexandria cognomen est Amon, XII, 293, 2; 294, 1; XIV, 190, 2; 192, 1. Dicitur quoque No, XII, 294, 1; 721, 2; XIV, 191, 1. Ejus situs, *ibid.* Ejus splendor, opes, forma, magnitudo, munio, celebritas, XIV, 192, 2; 192, 2. Prodigium in ejus structura quod contigerit, ejus portus, qui ejus proventus et vicigalibus et annona, XIV, 32, 2. Ad Tanaim spatio septemdecim dierum muro sexaginta stadiorum cincta, IV, 244, 1, 2. Ab ortu et occasu cingitur Nilo, XIV, 192, 2. Abundat aquis circumquaque, quantae et accedant inde merces et lucra, 193, 1. Vicinos habet Aethiopes, Abyssinos et Libyos, *ibid.* Ejus aedificia superba, 191, 2. Ejus tempore Ezechielis magnitudo, XII, 721, 2. Coluit idolum Tammuz, XIV, 191, 1.

Quando a Nabuchodonosore eversa, XIV, 191, 2. Deinde restituta et amplificata fuit ab Alexandro Magno, et Alexandria dicta postea, etsi praeparationem sic eam vocet interpres latinus, XII, 721, 2. Alexandrii loquebantur graece, XV, 665, 2. Alexandrii senatum populumque romanum rogantur ut Ptolemaei Epiphantis pueri ab Antiocho Magno oppressi, curam suscipere, XIII, 150, 2. Cur ei, licet hostili, pepererit imperator Augustus, I, 725, 1; XIV, 192, 2.

S. Marcus urbem istam christianae fidei asseruit, scholam ecclesiasticam instituit, I, 10, 1; XIV, 191, 2. Alexandria Ecclesia per S. Petrum in S. Marco presidentem facta patriarchalis, XX, 43, 1. Alexandria sedes patriarchalis cur per hominem denotetur, XXI, 107, 1. Alexandria ob plebis sanctimoniam dicta est paradisus Domini, XIV, 191, 2. Schola S. Scripturae a S. Marco instituta quam praclaros viros habuerit, XIV, 192, 1; XV, 665, 1; XVII, 32, 1.

ALFONSUS ARAGONIAE REX. Alfonsus quanti sapientiam fecerit, XII, 440, 2. Ejus de immortalitate animae sententia, VII, 138, 2. Quanti faceret libros et studia, I, 681, 2. Ejus de rege discere nolenti sententia, V, 25, 2. Ejus studium in sacris litteris, I, 21, 2. In omnes doctos liberalis, solos astrologos praeteriit, XII, 82, 2; XVII, 356, 2. Quid de miseria regum consenserit, II, 44, 1. Quid de regibus consenserit ab aliorum nutu pendentibus, X, 181, 1. Ejus dictum de bonis consiliariis, V, 443, 2. Quid de hypocritis sentiret, IX, 86, 2. Adulatores assimilabat avibus holo inhiantibus, XIX, 120, 2. Ministros suos avaros, harpyas aula vocabat, 515, 2.

Cum cogitaret bellum, per suos tacite robarem spargebat, cur ipse hoc suscipere deberet, XIII, 380, 1. A solo Deo victoriam sperabat, I, 590, 2. Ejus animus invictus, 395, 1. Pericula sua horrebat, I, 729, 1. Pericula praeferebat vitae voluptuosae, VI, 295, 2. Ejus in periculis securitas, XX, 29, 1. Abstinet a cibo, jejuno exerebat, XIX, 52, 2. Ejus modestia, auiditas suis laudibus, VI, 326, 2.

Ejus modestia in cultu, XI, 145, 1. Sine pompa et stipatoribus incedebat, II, 460, 2. Sustulit asinum rusticum lapsum, 477, 1. Propriis manibus laborare non recusavit, V, 354, 1, 2. Ejus lenitas, II, 417, 2; VI, 86, 1. Ejus clementia in devictis, I, 739, 1; XI, 192, 2. Ejus beneficentia, XI, 431, 1; XIX, 321, 2. Fuit etiam in ingratos beneficus, II, 299, 2; XVII, 389, 1. Inimicos beneficiis vincebat, IX, 378, 1. Injuriam illatam aequo animo tulit, et lesionem in oculo, I, 577, 2.

ALLEGORIA. Allegoria quae figura rhetorices sit, XVIII, 155, 2. Quis sit allegoricus Scripturae sensus, 22, 2. Non est sensus literalis, 329, 2. Subinde is aequo et magis intentus a Spiritu sancto, quam literalis, XIX, 357, 2. Allegoriis utitur Scriptura in contrarium sensum, XVIII, 101, 2.

ALLELUIA. Alleluia vox unde dicitur, et quid continet, XXI, 332, 1. Alleluia vox laudis, exultationis et jubili, idem est quod *Laudate Dominum*, IV, 308, 2. Alleluia an primus in Jerusalem cantarit Aggaeus, XIV, 314, 2. Ejus usus frequens, XXI, 333, 2. Alleluia canticum Beatorum, XVIII, 661, 1. Hoc olim monachi ad Deum laudandum vocabantur in templum, *ibid.* Et martyres ad certamina animabantur, *ibid.* Cenobium Alleluia in ditione Torretana, *ibid.* Id pueri olim halbutientes primum sonare docebantur, XVIII, 660, 1.

ALOYSIUS (S.) GONZAGA. B. Aloysius Gonzaga vultu et moribus erat angelicus, XVII, 169, 2. Ejus castitas, XX, 259, 1. Caruit sensu libidinis, VI, 87, 1. Qua arte sermones de rebus piis induceret, V, 260, 1. Nullam in oratione mentis evagationem sentiebat, XX, 259, 1. Nullum in morte scrupulum sentiebat, 883, 2. Hinc de morte loquebatur, quasi de migratione ex uno loco in alium, sed meliorem, XVIII, 447, 1; XX, 426, 1.

ALPHEUS. Alphæus fuit conjux Mariae Cleophae, XV, 257, 1. Genuit ex ea Jacobum et Judam Thaddeum et Salomonem, per quem fuit avus S. Jacobi Majoris et Joannis Apostolorum, XVI, 276, 1. Fuit martyr, *ibid.*

ALTARE. Altare sibi voluit olim Deus erigi de terra, vel ex lapide impolio, non ex auro, marmore, vel argento, I, 604, 2 et seqq.; 608, 1, 2. Quae hujus rei symbolica, quae allegorica, quae deputativa causa, *ibid.* Altari locus quis a Deo deputatus esset, 606, 1. Altare de lapide insecto etiam Deus permittit, *ibid.* Altare unde dicitur, II, 9, 2.

Altare lateritium Judaeis vetitum XI, 745, 1. Altare extra tabernaculum licebat edificare, dummodo non fieret ad sacrificandum, III, 99, 1; 452, 1. In altari apud Hebraeos offerrebantur carnes et vitum, XI, 750, 1. Ad altare quomodo per gradus Deus vetuit ascendere, II, 141, 2. Altaria et sacella in montibus locisque exarsis erigebantur, XII, 416, 1. Altaria Judaeis excelsa dicta, ea non licebat overtere, XVIII, 185, 2. Altare quale Judaei

erexerit tempore captivitatis Babylonicae, XIII, 42, 2. Altare an fuerit post eversam Jerusalemem, XII, 425, 1, 2.

Altaria duo in tabernaculo quid mystice et tropologicè significant, I, 665, 1. Altaris holocaustorum descriptio, 664, 1. Erat sub Cio et ex lignis setim, *ibid.* Ejus longitudo et latitudo, *ibid.* et XII, 827, 2. Erat quadratum, XII, 827, 1. Interius erat cavum 665, 1. Tegebatur craticula, *ibid.* Item habebat arulam vel foculum craticula, *ibid.* Habebat fenestellam, per quam immittebantur ligna, *ibid.* Habebat quatuor annulos, et duos vectes, *ibid.* In eo quotidie immolabatur jure sacrificium, *ibid.* Allegorice significat crucem Christi, *ibid.* et XII, 827, 1. Tropologicè est cor hominis se per penitentiam macerantis, 665, 2; XII, 803, 2; XIII, 500, 2. Quid significet tropologicè, quod factum sit de lignis setim, I, 665, 2. Quid altitudo, longitudo, cornua, cavum, et arula ejus, 666, 1. Cur habebat cornua, XII, 827, 1. Lebetes cinerum in eo quid significant, I, 666, 2. Quid annuli, et vectes, et variae in eo immolate victimae, *ibid.* Craticula in altari hoc quomodo sita, 667, 2. Arulae vel foci aliaris hujus descriptio, *ibid.* Ejus dedicatio descriptur, II, 225, 4, 2. Ejus substitutiones, I, 608, 1. Ad id gradibus ascendeni vetuit Deus, et cur, 2 et seq. Id semper vicinis fumabat, II, 38, 2. Vocatur Ariel, id est mens a leo Dei, quare, 826, 1; 827, 1. Altare holocaustorum significatur per altare, sub quo animae sanctorum requiescere dicuntur, XXI, 147, 2.

In altari thymiamatis quid et a quibus offerretur, I, 709, 1. Erat ex lignis setim inauratis, *ibid.* et XIX, 436, 1. Erat situm in sancto, et Sancto sanctorum obversum, I, 709, 1 et XVI, 9, 1. Cur vocetur altare oraculi, I, 709, 1, XIX, 436, 1. Curineo vulneri sibi Deus odores adoleri, I, 709, 1. Habebat quatuor cornua, coronam auream, et craticulam: item quatuor annulos et vectes, *ibid.*, 2. Ipsum describitur, XII, 814, 4. Tropologicè significat vitam perfectorum, I, 709, 2. Omnes ejus qualitates ipsis adaptantur, *ibid.* Mystico sensu est mens suspirans ad caelum, XII, 803, 2. Cornua ejus qualia erant, 711, 1. De craticula hujus altaris, *ibid.* Ritus adolendi thymiamati in hoc altari, *ibid.* Lustratio hujus altaris fiebat semel in anno in die expiationis, *ibid.* An fuerit in Sancto sanctorum, 761, 2. Vocat illud Apostolus thuribulum, et quare, 762, 1; XIX, 433, 2. Cur vocetur mens, XII, 814, 1. In altari thymiamatis non ardebat ignis, XXI, 191, 2. Allegorice designat orationem, XVIII, 402, 2; XIX, 436, 2. Altari thymiamatis adumbratur altare coeleste in quo proprie animae requiescunt, XXI, 148, 1, 2.

Altare et templum correlativa sunt, XXI, 356, 2. Altaria semper in ecclesia fuerunt, quae haeretici demoluntur, XIX, 519, 2. Altare symbolum cultus Dei, XI, 180, 1. Altare est mensa Dei, V, 250, 2; XVIII, 457, 2. Altaria olim super martyrum sepulcra construebantur, V, 203, 2; XVI, 119, 1. Altare vocabatur sepulcrum Martyris, Martyrium *est mensa*

fessio, XI, 480, 1; XXI, 447, 2. Non consecratur altare nisi illatis martyrum reliquiis, XXI, 447, 2. Altaria nostra sunt schema praesepis in quo reclatus est Christus, XIV, 115, 2. In iis ut in praesepe, per consecrationem quasi nascitur et immolatur Christus, XVI, 60, 2. Altare et ignis hostiarum christianae, XVIII, 201, 2. De altari eucharistico edere non habet potestatem qui tabernaculo deservit, XIX, 548, 2. Altaria habent tutores et custodes angelos, XXI, 188, 2. Altaria sunt iustorum niduli, *Psalm.*, II, 57, 2.

ALTIUDO, ALTUM. Altitudo et profundum idem saepe significant, IX, 553, 2; XVIII, 196, 1; XXI, 59, 1, 379, 1. Altitudo et profundum a quibus se Paulus ait a cruce non separandum, quid sint symbolica, XVIII, 163, 1. Altitudines terrae spiritaliter quid sint, XIX, 55, 2. Altitudo diei pro divino iudicio sumitur, *Psalm.*, I, 364, 1. Alta exposita sunt ruinae, XIV, 378, 1. Alta a fulmine feriuntur, 402, 1. Altum se cingere proprie sacerdotum est, XXI, 39, 2. In alta entendum ad beatitudinem tendere volenti, 372, 2.

AMALEC. Amalec nepos Esau, ter jussus a Deo deleri, III, 354, 1, 2. Qualis fuerit, I, 588, 1. Fuit causa belli cum Moyses, *ibid.* Cur contra Amalec Deus tam duram lulerit sententiam, 590, 1. Jussus deleri, quia Hebraeus recenter Deo copulatus voluit ab eo averteri, III, 354, 2. Non omnes Amalecites interfecit a Saule, 356, 1. Amalec topologicus significat tentationes carnis, I, 588, 2.

AMAN. Aman erat oalecia de stirpe Agag, sed patria Macedo, III, 362, 1; IV, 371, 4, 2; 402, 2. Eum quasi minorem Deum in terra ab omnibus voluit Assurus adorari, IV, 372, 1. Ejus superbia et crudelitas, 373, 2. Sortem adhibuit ex superstitione gentium quae eum decepit, 373, 2; 374, 1. Cur crucem potius quam aliud tormentum parari jussit, 378, 2. Ornen ejus vindictam in ipsimet retorset Deus, 379, 2. Dolores maximos habuit in exaltatione Mardochei, 380, 1, 2. Aman repente factus miser, *Job*, 126, 2. Cur operuerit faciem ejus, IV, 382, 1. Ubi suspensus sit et quomodo, *ibid.*, 2. Ejus septuplex catastrophe, 385, 4, 2. Cur vocetur Bageus, 394, 1.

AMANTES. Amantis anima magis est ubi amat, quam ubi amant, XIII, 405, 1, 2. Amantes perditae in suo corpore velut mortuae sunt, *ibid.* Amantes praee amorem verba confundere et quasi inepte loqui solent, VII, 473, 2. Amantibus cor unum et anima una, XVII, 132, 1. Amantibus omnia communia, vite et mors, XVIII, 464, 1. Amanti defectum amati vel verbo indicare satis est, XVI, 328, 2. Amans persuadebit quilibet cuiuslibet, V, 506, 1. Amantibus il difficile est, IX, 208, 1, 2. Amantes transgressae sagitta doloris et amoris, ejusque multiplicis, V, 497, 2. Similes sunt servis stolidis, *ibid.* Sunt amantes, 149, 2; 180, 1. Amantibus insani et stupor, IX, 284, 2. Amasii versi in hostes poena meretricum, XII, 354, 2. Amantes cur

maxime oderint amatas post copulam, ratio naturalis, III, 489, 2. Ratio providentiae divinae, *ibid.* Amasie saepe occidunt adulteros, V, 108, 1. Amantibus cito senescunt, XVI, 212, 1. Amantium duorum in continentia et castitate vivendum exemplum, IV, 284, 1. (*Vide* AMICES, AMICUS.)

AMARITUDO. Amaritudo loqui sapientium dupliciter, IX, 568, 2. Quid proprie sit amaritudo, *ibid.* Amaritudo contraria dulcedini, tam in saporibus quam in moribus, XVIII, 647, 1. Amaritudo voluptatis, VII, 47, 1. Amaritudo sapientium quae sit, 244, 2 et seqq. Amaritudinem nomine saepe in Scriptura peccata vocantur, XIII, 580, 1, 2.

AMASIAS REX JUDA. Amasias rex Juda bonus initio regni, IV, 58, 1. Permisit tamen subditis idololatriam, *ibid.* In senio in eandem incidit, *ibid.* Idque post victos Idumaeos, *ibid.* Vincit auxilium Dei Idumaeos, *ibid.* Quod non agnovit, sed victoria elatus provocat Joam regem Israel ad bellum, 58, 2. Juste a Deo peritiss. prohibenter tamen post poenitentiam, 59, 2.

AMASIAS. Amasias pontifex idolorum in Bethel cur accuset Amos apud Jeroboam regem, quasi regni perturbatorem, XIII, 614, 2. Suae Amos ut Bethel relicta transeat in Judam, 615, 1. Ejus uxor fornicata est, Deo eum puniente, 618, 2. Aliae ejus poenae, *ibid.*

AMBITIO. I. AMBITIONIS NATURA ET PROPRIETATES.—Ambitio est peccatum Luciferi, XI, 292, 1; *Sedebo in monte Testamenti.* Ambitio insatiabilis est, III, 70, 1; *Rex Jericho unus*, VI, 445, 1; VII, 307, 2; *Excelsus excelsior est altus et super hos quoque eminentiores sunt alii*, XVI, 448, 1; *Dico ut sedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram.* Ambitionis symbolum sanguisuga, VI, 444, 2. Quam audax ambitio, XV, 448, 1. Quid non agat, XIX, 10, 2. Ambitionis quanta sit vis, IV, 516, 1; *Et Menelaus amatus est a sacerdote*, IV, 516, 1; XIV, 221, 2; *Propter hoc ergo expandit saevitiam suam.* Via est quae videtur homini recta, sed novissima ejus deducunt ad mortem, V, 416, 1. Omnibus se opibus immiscet, VI, 445, 1. Ambitio ut elevetur, p. ius se delectat, XV, 127, 1; *Haec omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me.* Ejus et ignis analogie, VI, 444, 2. Est velut statera dolosa, XIII, 459, 2. Ambitio preponderat concupiscentiae carnis, *ibid.* Ambitionum cum pueris papilionem sequentibus comparatio, IV, 378, 2. Ambitiosi in gratiam regis se omnibus modis insinuant, idque per arte magicas, X, 159, 2, et seqq.

II. AMBITIONIS PECCATUM ET CONSEQTARIA.—Ambitio quantum sit malum, XIII, 276, 1. Dedecus in omni re, XVI, 495, 1; *Dicitur autem et ad involutos...* intendens quomodo primos accubitus eligentur. Ambitiosi reges non regnant ex Deo, XIII, 392, 2; *Ipsi regnaverunt, et non ex me.* Ambitio eos pravitatis, XX, 546, 2. Ambitio quam sit res periculosa et tumultuosa, II, 275, 1, 2; *Eccae autem Cora... Dathan... et Abiron... surrexerunt*

contra Moysen. Variis modis ambitiosi jactantur, XI, 292, 1. Vento pascentur, XIII, 445, 1; *Ephraim pascit ventum.* Ambitiosi sunt infruisti, IX, 598, 2; *Anima irreverenti et infruista ne tradas me.* Ambitio quasi vinum inebriat hominem, XIV, 223, 1; *Qui dilatavit quasi infernus animam suam.* Ambitio excaecat etiam prelatos, III, 497, 1. Item ambitio regnandi, 636, 1. Ambitio regnandi nihil non nolit, IV, 370, 2; *fratris enim... duo emachi, observandoque insurgens in regem, et occidere eum.* Ejus mala varia, XI, 135, 2. Ejus damna et crucces, IX, 222, 1; *Noli querere a Domino ducatum, neque a rege cathedram honoris.* Ambitio ambientium crux, IV, 397, 2; *Justi parari excelsum crucem.* Ambitionum funestus exitus, X, 80, 2. Ambitiosi deiciuntur, IX, 55, 2; *Est propter gloriam minoratio, et est qui ab humilitate evabit caput.* Ambitio turbat pacem et concordiam, IX, 670, 2; *In tribus placitum est spiritui meo... concordia fratrum.* Suscitatur rixas, XVIII, 570, 2. *Non effectamur inanis gloriae cupidi, invicem provocantes.* Pari invidiam et indignationem adversus competitors, XV, 451, 2. *Audientes decem, indignati sunt de duobus fratribus*, XVIII, 570, 2. Est causa litium, ruinae et contritionis, V, 543, 2; *Qui meditatur discordiam, diligit rixas, et qui exallat ostium suum, parat ruinam.* Ambitio est mater bellorum, V, 344, 1; *Inter superbos semper jurgia sunt.* Est perniciosa rerum publicarum, XV, 451, 2. Ambitione interna post internam a republica Romanorum pessumit, IV, 451, 2; 452, 1. Ambitio est mater et fons haeresium, XI, 155, 2; 292, 1; XVII, 371, 2; *Intrabunt lupi rapaces*, XIX, 192, 4. Aerius, episcopatu frustratus, factus est haereticus, et docuit prosbyteros pares esse episcopis, XIX, 192, 4; 322, 2. Ambitio de caelo excludit, XV, 398, 2; *Quis putas, major est in regno caelorum.* Ambitio clericorum et religiosorum de honore contententiam scandalizat, 401, 2. Ambitio magisterii a S. Jacobo cur reprehendatur, XX, 134, 1; *Nolite plures fieri magistri.* Ambitiosis variis modis viam ad honores obsepti Deus, XIII, 318, 1.

AMBROSIIUS (S.). S. Ambrosius necdum baptizatus est electus et consecratus episcopus, XIX, 190, 1; 245, 2. Puer prelusit se fore sacerdotem, VI, 59, 1. Ejus eloquentia ex tenera aetate divinitus praemonstrata, I, 465, 2. Ejus adhuc pueri ori insederunt apes, V, 508, 1; IX, 333, 1. Eo Romanam veniente, quid impio sed fortunato hospitii contigerit, I, 724, 2; V, 54, 2; VI, 341, 2. Pueri voce designatus est archiepiscopus Mediolanensis, XIV, 699, 2; XX, 382, 2. Fugit episcopatum, XI, 292, 2.

Celitus edoctus et illustratus est, XX, 34, 2. In sacra Scriptura commentarius visus est angelum habere scribenda inspirantem, I, 14, 2. Citat et probat librum quartum Eadri, IV, 263, 2. Scripsit abrum de Tobia contra feneratoros, 266, 2. Quo-

modo in Salomonem scripserit, V, 12, 1. Eius verene sit commentarius in Paulum et ascriptus, XVIII, 31, 1; 305, 2. Ejus an sit commentarius in Apocalypsim, ejus nomine inscriptus, XXI, 41, 2. Grace ipse optime calluit, hinc ex Basilio et Origene multa est mutatus, XVIII, 34, 1. Sacrae Scripturae commentationi, scilicet *Psalmi LIII* explanationi immortalis est, XIX, 232, 2; X, 374, 2. Ejus in supputatione annorum mundi error, XXI, 354, 2. Scripta sua censura Sabini subijcti, V, 361, 1. Ethicam totam paucis est complexus X, 35, 2.

Ejus constantia adversus imperatorem Theodosium, I, 332, 2. Quam intrepide Theodosium coarogerit, X, 516, 1; XIX, 274, 2; 498, 1; *Job*, 459, 1. Illi jussit de choro excedere, X, 542, 1. Quam fortiter Valentiniano imperatori ejusque matri Justinae resisterit templum dari Ariani petentibus, XII, 21, 2; XV, 371, 1. Defendit azylum ecclesiasticum, II, 386, 2. Pro tempe Dei stetit usque ad mortem, I, 637, 1; II, 377, 1. Justi Ticiensis Ecclesiae servare depositum contra imperatoris rescriptum, IV, 510, 1. Index causarum fuit et iniusti imperatoris judicia irritavit, XVIII, 292, 1. Theodosio imperatori suavit ut sententias mortis differret, VI, 400, 2; XX, 76, 2.

Ejus facilitas in aliorum rebus audiendis, XVII, 399, 1. Quoscumque facile admitteret, et ad bonam frugem reducere satagebat, V, 343, 4. Fuit ita secretum servans, ut ne fratri quidem suo ille revelaret, V, 332, 2; IX, 277, 2; 534, 2. Punitentes audiens, iis collacrymabatur, XIV, 592, 1. Longebat mortem senum sanctorum, X, 496, 1. Monitus a quoquam, gratias monitori agebat, XIV, 552, 1. Quosdam ordinare noluit, eo quod dissolute incederet, XIX, 212, 2. Cur sustulerit ritum veterem parentandi defunctis, IV, 286, 1; X, 401, 4. S. Ambrosius habebat aliam formam in Extrema Unctione conferenda, XX, 215, 2; 218, 1. SS. Gervasi et Protasii reliquias inventas sub altari recondidit, XXI, 147, 2.

Ejus in morte fiducia, V, 441, 1; IX, 66, 2. Spe praemii in morte multum solabatur, *Job*, 183, 1. Quomodo et qualiter exspiravit, XXI, 282, 1. Ejus morientis vox, XIO, 14, 1.

AMBULARE CUM DEO. Ambulare cum Deo quid sit, I, 427, 1; *Job*, 653, 2. Ambulare coram Deo quid, *Psalm.*, II, 280, 2; XIV, 136, 1; XIX, 127, 1; 471, 1, 2. Ambulatio significat Hebraeis agendi consuetudinem, XVIII, 600, 2; 622, 1. Ambulare capitur pro continuatione alicujus rei, XX, 473, 2. Ambulare in spiritu idem est quam proficere, VI, 52, 2. Ambulandi cum Deo sollicitudo quid requirit, XIV, 134, 2. Pravis et mollicitia ambulandi per sex alas, 436, 4. Quomodo huc homo perverentus sit, *ibid.*, 2. Exempla eorum qui coram Deo ambulaverunt, I, 127, 1. Cum Deo ambulavit Henoch, XIX, 127, 1; 471, 1. Ambulare in circuitu est haereticorum et caecodamonis, XX, 394, 1.

AMEN. Amen qualis sit vox, unde formetur, II, 498, 1; XVI, 338, 2. Partim aomen, partim adverbium est, 338, 1. Dum adverbium est, significat vere, stabiliter; dum nomen, idem est quod veritas, stabilitas. XVIII, 423, 2. Amen est vox non jurantis, sed affirmantis rem a se dicendam, vel confirmantis jam dictam, XV, 505, 1; XVIII, 392, 2; 242, 3, 2. Cum orationi postponitur est asserentis, concedentis vel optantis, et signaculum orationis, est triplex, pupillum, subreptitium et sectile. XVIII, 392, 2. Amen, Amen cur Joannes ingenietur, XVI, 338, 1; 289, 1. Dicitio familiaris est Joanni, XXI, 443, 2. Amen est epithetum Christi, XXI, 79, 2. Id olim in Missa post consecrationem populus acclamabat, XVIII, 390, 2. Id jam vice plebis sacerdoti respondet minister Sacri, 394, 1.

AMETHYSTUS. Amethystus gemma qualis sit, ejus descriptio, XXI, 396, 4 et seqq. Nomen unde derivetur, vires quas habeat, *ibid.* Est filius sardii, 95, 2. An in adamanti verti possit, *ibid.* Amethystus gemma in rationali pontificis significat Zabulon, et S. Mathiam humilem; ejus color, natura, etymon, I, 683, 2.

AMICITIA. I. **AMICITIAE DEFINITIO ET DESCRIPTIONES.** IX, 197, 2.—Amicus si permanserit frater, *ibid.* quasi cognatus. Una naturalis est, alia supernaturalis, 204: Qui timet Deum, aequo habebit amicitiam bonam. Amicitia vera cur vocetur unanimitas, 197, 1: Si humiliaverit se contra te, unanimitatem habebit amicitiam bonam. Amicitia propria non est inter hominem et bruta, V, 352, 2: Novit justus jumentorum suorum animas. Amicitia symbolum est ignis, VII, 180, 4: Et si dormierint duo, fovebuntur mutuo. Ejus imago est speculum, IX, 376, 1, 2 et seq.: Non credas inimico tuo in aeternum: sicut enim aramentum, eruginali nequitia illius.

II. **AMICITIAE ORIGO.** IX, 192, 2.—Amicitiae et concordiae fons est SS. Trinitas, VII, 182, 4: Funiculus triplex difficile rumpitur. Vera est illa qua Deo nititur, IX, 199, 2: Amicus fidelis, protectio fortis, 203, 4: Qui timet Deum, aequo habebit amicitiam bonam. Amicitia cum Deo omnes homines reddit amicos, V, 491, 1: Cum placuerint Deo vitae hominis, inimicus quoque ejus convertet ad pacem.

III. **CUM QUIBUS INVENIENDA SIT AMICITIA.**—Amicitia sit inter pares, IX, 384, 2: Pondus super se tollet, qui honestiori se communicat. Amicitia sit cum paucis, 192, 2: Multi pacifici sint tibi, et consiliarius sit tibi unus de mille. Non est cum bilioso invenienda, VI, 168, 2: Noli esse amicus homini iracundo.

IV. **AMICITIAE LEGES ET OFFICIA VARIA.**—Octodecim enumerantur, IX, 200, 1; 201, 2. Quibus motibus invenienda sit, honestatis, non utilitatis causa, V, 542, 2: Omni tempore diligat, qui amicus est. Nascitur in prosperis, sed in adversis exploratur et solidatur, *ibid.* Virute nitatur non rebus caducis, IX, 195, 2: Et est amicus, qui odium et rixam et

convicia denudabit. Amicitia omnia quae, IX, 198, 2: Est autem socius mensa, et non permanens in die necessitatis. Quae ad veram amicitiam requisita: aequalitas, mutua benevolentia, singularitas et unio, VII, 431, 1: Quo qui usi sunt, participes facti sunt amicitiae Dei. Ad germanam amicitiam quae requirantur, IX, 192, 2. Amicitiae primae lex, 194, 1: Si possides amicum, in tentatione posside illum. Amicitia sit non verbosa, sed operosa, XX, 579, 2: Non diligamus verbo, neque lingua, sed opere et veritate. Amicitia sit constans, V, 542, 2. Est dos nobilissima, proinde est inviolata servanda, VI, 262, 2: Gratia et amicitia liberant, quas tibi serva, ne exprobrabilis fias. Si adsit ratio, non rampenda violenter, sed paulatim dissuadenda, V, 558, 2: Occasiones quaerit qui vult recedere ab amico. Nunquam in odium vertenda, VI, 236, 1: Dum occiderit inimicus tuus, ne gaudeas. Amicitiam dissolvere cupiens, quaeret causas ob quas id iusto facere videatur, V, 558, 1. Amicitiae specie decipere maxima iniquitas, *Psalm.* I, 248, 1. Amicitia gratuita opera amico egent praestanda postulatur, IV, 452, 2: Et praesentibus (Judaeis) non dabant (Romani) neque subministrabant triticum, arva, etc. Amicitia sit usque ad aras, IX, 194, 2: Si possides amicum, in tentatione posside illum. Ea est moderate sicut melle utendum, VI, 274, 2; 276, 1: Mel inventisti, comede quod sufficit tibi, ne forte autiatas, epomas illud. Qua re maxime laedatur, IX, 590, 4. Quinque vicia abruptunt amicitiam, *ibid.*: Excepto convicio, et inproprietate, et superbia, et mysterii revelatione, et plaga dolosa: in his omnibus effugiet amicus.

V. **AMICITIAE GRADUS.**—Variis gradibus (sex) ad amicitiam perveniendum, IX, 204, 1. Amicitiae tres gradus, 192, 2. Ejus summus gradus est pro amico mori, V, 374, 2: Qui negligit dandum propter amicum, justus est. Amicitiae quatuor affectus, XVIII, 464, 2.

VI. **AMICITIAE VERAE COMMODA ET ELOGIA.** IX, 199, 4 et seq.—Amicitiae et societatis bonum et utilitas, VII, 176, 1, 2: Melius est ergo duos esse simul, habent enim involvimentum societatis suae. Amicitia vera quanti facienda, VI, 340, 1, 2: Melior est victus iusto, quam frater proci. Amicitia vera unde noscatur, *Job*, 71, 1. Amicitiae et charitatis fraternae vis, VII, 181, 2. Est fortis protectio et panoplia, IX, 199, 1. Est arto pofior, 239, 1 et seq.: Noli praevincari in amicum pecuniam differentem. Eam colens magis juvabit amicum quam frater, V, 588, 4, 2: Vir amabilis ad societatem, rixas amicus erit quam frater. Ipsa velat quaedam fraternitas, *ibid.* Amicitiam semper coluerunt inter se vicini principes, etiam ethnici, XI, 485, 1. Variis de amicitiae nomine, V, 588, 4, 2, IX, 204, 1.

VII. **QUAE AMICITIAE VITANDAE.**—Amicitiae privata regum non sunt amicitiae, VI, 256, 2: Oculi sursum et terra deorsum, et oorum regum intracte

Mt. Sont periculose, VI, 256, 2. Amicitia quorundam magis pestilens est quam inimicitia, 317, 2: Sicut nocuus est qui militat sagittas... in mortem; ita et vir qui fraudulenter movet amicum suo. Amicitia humana faex, *Job*, 168, 1: Fratres mei praeterierunt me, sicut torrens qui raptus transit in convallibus. Amicitia mundi quae dicitur, XX, 175, 2: Amicitia hujus mundi in bono est Dei. Amicitia feminea quae sit, IX, 195, 2: Et est amicus qui odium, et rixam, et convicia denudabit.

AMICUS. I. **AMICI DEFINITIO ET PROPRIETATES.**—Stricto sensu, amicus est alter ego, V, 558, 1, 2: Vir amabilis ad societatem, magis amicus erit quam frater. Amicus est medius inter inimicum et adulatorem, X, 247, 1: Omnis amicus dicit: Et ego amicitiam copulavi, sed est amicus solo nomine amicus. Lato sensu amici diligendi nomine intelligitur omnis homo, II, 122, 1: Diliges amicum sicut teipsum. Amicus est quivis proximus qui nobis natura conjunctus est, XX, 111, 2: Diliges proximum tuum sicut teipsum. Amicus interdum capitur pro marito, XIII, 226, 1: Dilige matrem dilectam amico. Amici veri proprietates, XIV, 608, 1. Qui sint veri amici, IX, 197, 1; 199, 2; 201, 2; 202, 2. Amici veri typos est sol, *ibid.* Amicus amicum juvenis per cervum representatur, V, 145, 1: Cervus charissimus et gratissimus hominum.

II. **QUI ET QUOMODO SELIGENDI AMICI.**—Lato sensu amici multiplicandi sunt, VI, 262, 2. Sed stricto sensu pauci seligendi, IX, 192, 1. Pluribus amicis simul diligere impossibile est, *ibid.*, 2. Amici quales diligendi, XIX, 38, 2: Neminem enim habeo tam unanimitem. Amici sibi similes quomodo habeantur, X, 143, 2. Amici aequales sint, IX, 196, 2; 197, 1. In eis quatuor probanda sunt, X, 249, 1: Sodalis amicus condolet causa ventris. Primo probandi sunt in rebus parvis et adversis, IX, 193, 2. Amici animus explorandus ex animo proprio, X, 256, 1: Cum viro sancto assiduus esto... cuius anima est secundum animam tuam. Amici multi sunt divitum, pauperum pauci, VI, 6, 1: Divitiae addunt amicos plurimos. Amici pauperes non despicendi, V, 524, 2: Etiam proximo suo pauper odiosus erit.

III. **QUAE SINT OFFICIA AMICI.** IX, 592, 2.—1º Eadem cum amico sentit et vult, 376, 2. Debet esse unanimitas cum amico, X, 250, 1: Non obliviscaris amicum in animo tuo. Cum eo sunt negotia communicanda, VI, 261, 2: Causam tuam tracta cum amico tuo. Cum eo non fraudulenter agendum, IX, 589, 2.

2º Amicorum omnia sunt communia, XVIII, 459, 2: Os nostrum patet ad vos, o Corinthii. Amico nihil negandum, X, 71, 2: Perde pecuniam propter fratrem et amicum tuum. Et ex opibus benefaciendum, IX, 420, 4: Ante mortem benefac amico tuo.

3º Amicum despiciens, ostendit se esse insi-

pietentem, V, 320, 2: Qui despiciat amicum suum, indignus corde est. Et iniuria non est irroganda, X, 358, 2: Erubescite... a socio et amico de iustitia. Ab amicis etiam intimis maledicta et maledictio toleranda, IV, 276, 4, 2.

4º Ab amico laesus, cum ipso clam rem componat, extraneo iniuriam non narret, VI, 261, 2: Secretum extraneo non revela, ne forte insultet tibi cum audierit. Amicus verus non facile concipiet odium, IX, 195, 2.

5º Pro amico multa subeunda, X, 246, 2; 249, 2. Tam diligendus est in adversis quam in prosperis, X, 250, 1. Amicus verus in adversis noscitur, V, 543, 2: Frater in angustiis comprobatur. Amicus verus adest amico adversis oppresso, IX, 374, 1: Non agnoscerit in bonis amicum. Ejusque malis condolet, 387, 1. Juvat amicum in adversis, V, 542, 2. Ejus causa bona propria negligenda sunt, *ibid.* Si amicum juvat, magis amat quam frater, 587, 2: Vir amabilis ad societatem, magis amicum erit quam frater. Amicus pro amico vitium periculo potest subijcere ex charitate, 374, 1: Qui negligit vitium propter amicum, justus est. Pro amico vitium ponere maximum est amicitiae actus, XVI, 565, 4, 2: Majorem haec dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quod pro amico suis.

6º Amicus amico amicitiae jure debet correctionem, IX, 535, 2: Corrige amicum ne forte non intellexerit. Amici veri corripunt, falsi blanduntur, 193, 2. Amicum corripendo majorem ei amorem ostendit, quam ejus errata dissimulando, VI, 331, 2; 333, 4, 2: Meliora sunt vulnera diligenter, quam fraudulenta oscula odientis. Vulnera amici sunt suavia, 332, 1. Quomodo cum corripere debet, *ibid.*

7º Amicus vetus et notus non facile dimittendus, VI, 339, 2: Amicum tuum et amicum patris tui ne dimiseris. Cur amicum subito dimittat, *ibid.* Amicus vetus novo est melior, IX, 286, 4 et seq.: Ne derelinquas amicum antiquum, novus enim non erit similis illi. Amicus non facile mutandi, *ibid.* Non est deserendus in re tenui ab altero locupleta, IX, 249, 2. Non facile ob amici motus amicitiam dissolvant, 195, 2: Et est amicus qui convertitur ad inimicitiam.

8º Amici secreta non prodenda, IX, 590, 1; X, 36, 4 et seq.: Qui denudat arcanum amici, fidem perdit. Amici etiam secreta consilia celanda, IV, 305, 1: Sacramenta regis absconderit bonum est. Ejus vitia tacenda, virtutes evulganda, VI, 69, 1: Et qui revelat mysteria ne commiscearis, IX, 589, 2.

9º Amicis discrete agendum. Amici caute diligendi sunt, VI, 246, 2. Amico usquoque non est fidendum, 7, 2: Multi colunt personam patris, et amici sunt dona tribuuntis. Eo non est abutendum pro nimia familiaritate, 274, 2; 276, 1: Subtrahite pedem tuum de domo proximi tui, ne

quando satiatus oderit te. Nimis multa ab eo petenda non sunt, VI, 276, 2. Non est nimis postulationibus vel querelis urgendus. VI, 473, 2: *Qui fortiter premit ubera ad vicendum lac exprimit butyrum.* Amico nemo nimis subiciat, X, 180, 1: *Amico non des potestatem super te in vita tua.* Amici nos deserent in hora mortis, id probatur exemplo, XII, 365, 2; 366, 1: *Vocavi amicum meum, et ipse deceperunt me.* Amicus amici causa nihil faciat pravi, IX, 163, 1; 188, 1.

IV. AMICI VERI PARTIUM, IX, 200, 2: *Amico fidei nulla est comparatio, X, 248, 1.* Licet subindo eum amare magis quam proprium patrem, IX, 200, 2. Quantum id sit bonum, IX, 302, 1, 2; 677, 2: *Beatus qui invenit amicum verum.* Præstat consanguineo, *ibid.* Est medicamentum vite et immortalitatis, IX, 201, 1. Datur a Deo, *ibid.* Amicus benevolus quomodo animam oblectat, VI, 338, 2. Amicus fidus magnam hujus vite solationem, X, 250, 2. Amicorum affectus agrorum solationem est, Job, 409, 2. *Miseremini mei, saltem vos, amici mei.*

V. EXEMPLA. — Amicorum fidorum multa paria recensentur, V, 888, 1. Amicorum verorum exempla, IX, 199, 2. Amici qui pro amicis vitam subjecerunt, V, 374, 1; XX, 577. Amici legabatur olim pars hereditatis, IX, 591, 2. Amici amicorum effigiem in pala annuli sculptam gerebant, IX, 488, 2; XII, 178, 1.

VI. FALSI AMICI. — Amici ficti signa, VI, 321, 1: *Labiis suis intelligitur intemicus, cum in corde tractaverit dolos.* Job, 405, 2. Amici ficti qui sint, IX, 488, 1: *Improprium hereditabilis..... omnis peccator invidus et bilinguis,* 195, 1, 2; 196, 1: Amicus secundum tempus quis sit, IX, 195, 1. Amici infidi cum torrente comparati, Job, 167, 4. Non permanent in tribulatione, 168, 1. Amici ollares et galie, 196, 1: *Est autem amicus socius mensæ.* Amici ollares sequuntur fortunam, VI, 6, 1: *A paupere et hi quos habuit separantur.* Amicus ollaris et mensalis est plerumque infidus, X, 249, 1. Amici festivos et insolentes carpuntur, IX, 190, 2. Amici sunt pauci in adversis, Job, 71, 2. Amicus falsus amicum deserit in adversis, IX, 379, 2. Ejus doli, 380, 1: *Una hora permanebit tecum, si autem declinaveris, non supportabit.* Amici ficti danosiores sunt inimici publicis, V, 99, 1: *Ne moliaris amico tuo malum, cum ille in te habeat fiduciam.* Hi amicitiam non nisi ob comoda colunt, V, 425, 2: *Etiā proximo suo paupere odiosus erit, amici autem divitum multi.* Similes sunt hirundinibus, 425, 1.

In amico perfido spem ponens, quæ damna sentiat, VI, 278, 1, 2 et seq.: *Dens putridus et pes lassus qui sperat super infidelis in die angustia.* Ab amico vexari, veritatis gravissima est, XIV, 519, 2: *His plagiatus sum in domo eorum qui diligebant me.* Amicus fraudulentus peior est manifeste inimico, *Psal.*, 1, 359, 1. Si inimicus meus male dixisset mihi, sustinuissem utique. Amicus fictus

occulte machinatur amico dolum, X, 39, 1: *In conspectu oculorum tuorum condidit os suum, et super sermones suos admirabitur, nequissime autem pervertet os suum.* Omnia imponi sua simulatione, *ibid.* Ejus fictio apud amicum, *ibid.*, 2. Ejus doli in caput ejus recidunt, 40, 1: *Qui fovream fodit, incidit in eam.* Hic amicum applaudit comodi sui causa, aliqui in corde eum subsannant, 167, 2; 168, 1: *Ejus emissarius, sic et amicus subsannator, sub omni supradante hinc nit.* Albert alteri mortem, 247, 1. Et mox ei fit inimicus, *ibid.* Talis primus ex orco prodiit, 248, 2: *O presumptio nequissima, unde creata es cooperire aridam malitia et dolositate illius.* Quam acerbum talis sit malum, *ibid.* Est mox transfuga, *ibid.* Quomodo amici noxii ablegandi, V, 558, 2.

AMMON, AMMONITE. Ammon fuit frater utriusque Moab, VII, 684, 1. Ammonitarum origo, 309, 1. Cognati sunt Israelitarum, 750, 2. Ammonitice partem quam bello eis ademerat rex Basan, Hebræi occupantur et licet possederunt, III, 74, 2; 184, 1. Ammonite et Moabite quomodo non possent intrare in Ecclesiam Dei, IV, 260, 1. Et in cætum populi Israel nisi cum dispensatione, 350, 1. Circumcidebantur quidem, sed non passim, XII, 87, 1, 2. Ammonitæ quomodo fidei invasissent, XIV, 10, 1. Quando a reliquiis Judæorum delati sint et ad veri Dei cultum compulsi, 292, 1. Tribus excidii causa, XII, 309, 1. Eos laxavit Cyrus, *ibid.*

AMNON. Amnon quare post copulam exosam habuerit sororem Thamar quam oppressit, III, 489, 2. Quomodo plus peccarit ejectione Thamar quam opprimendo, 490, 1. Debetur cum castigare David, sed non necessario morte, *ibid.*

AMOR. 1. Amoris natura et origo. Amor est impulsus et motus quo anima fertur in rem amatam, eique se unit, XIII, 405, 1, 2: *Facti sunt abominabiles sicut ea quæ dilexerunt.* Amor et benevolentia qui differant, IX, 199, 2: *Multi pacifici sint tibi.* Amor procedit ex pulchro et bono, XX, 597, 2. Eum conciliat similitudo, idque in omni re, IX, 396, 1: *Omne animal diligit simile sibi, sic et omnis homo proximum sibi.* Amor trahunt homines, bestia fimbria, XIII, 492, 2. *In fontibus Adan traham eam, in vineis charitatis.* Ex amore nascitur dolor, et ex dolore amor, IX, 547, 1. Ex amore do dolore ferri judicium potest, et vice versa, XII, 361, 1: *9 vos omnes qui transitis.... attendite et videte si est dolor sicut dolor meus.* Amoris etiam vidie antheta, VIII, 221, 1: *Fortis est ut mors dilectio, dura sicut cupressus amulatio.* Amor hominis valde limitatus est, IX, 192, 2. Amoris sedes est jecur, IV, 419, 1: *Et contremuerunt renes ejus.* Amor corde designatur, V, 507, 1: *Cor sapientis erudit os ejus.*

2. Amoris emblemata est alveolus apum, V, 132, 1: *Favus distillans labia meretricis.* Alia emblemata, VIII, 222, 1; 226, 1: *Lampades ejus, lampades*

ignis atque flammaram, XVI, 130, 2. Amor in igne repræsentatur, V, 175, 2: *Nunquid potest homo abscondere ignem in sinu suo?* Amor vocatur ignis et effluens accessus, quia et motum cordis vehementem qui causat calorem et æstum in homine, XIII, 381, 2: *Applicuerunt quasi cilium cor suum.* Et spingens, 193, 2 et seq.: *Irretiliunt eum nullis sermonibus.* Morti comparatur, VIII, 218, 1. Amor coronis aureis cinetus olim pingebatur, XX, 110, 1.

3. Amoris proprietates. Amor est omnis ponderis libramentum et pondus animæ, V, 484, 1: *Spiritus ponderator est Dominus,* 253, 1: *Ibi æquitas est fortitudo ejus: Si nolueritis potere super cor.* Amor movet affectum cordis, V, 58, 1: *Inclina cor tuum ad cognoscendam prudentiam.* Amoris est amare alterum, 588, 1. Amor dilatat cor, phantasia et mentem, VIII, 488, 1: *Introduxit me rex in cellaria sua.*

Amor illex est amoris, V, 532, 2: *Qui celat delictum, quaerit amicitias.* Est magnes amoris, VI, 351, 1; VIII, 70, 2: *Favus distillans labia tua,* XIII, 529, 2. Amor anorem provocat, V, 456, 1: *In amore ejus (uxoris) delectare jugiter,* IX, 450, 2; XX, 572, 2: *Hæc est annuntiatio ut diligatis alterutrum.* Animum amati dilatat et cogit redamare amantem, V, 575, 1: *Donum hominis dilatat vicium ejus.* Amor mutus causa est concordie, IX, 669, 2: *In tribus placitum est spiritui meo... Concorvix patrum.* Omnia unit et concordat, IX, 670, 4. Amor transformat amantes, 205, 1. Transformat amantem in similitudinem amati, etiam quantum ad operationes arduas, XIV, 255, 1. Amor quomodo amantes conglutinet, XII, 34, 1: *Desperavi, nequaquam faciam: adanavi quippe alienos, et post eos ambulabo.*

Amor gaudium causat, V, 414, 1: *Cor quod novit amaritudinem animæ suæ, in gaudio ejus non miscbitur extraneus.* Amor animam portat, ejus alio cogitatio et desiderium, *Psal.* II, 70, 1: *Lætifica animam servi tui, quoniam ad te, Domine, animam meam levavi.* Amor eximius parit extasin, V, 241, 1: *Delicia mea esse curv fletis hominum.* Amoris summus gradus est amestitia: *Vulnerasti cor meum, soror mea sponsa.* Est velut quædam ebrietas, XIII, 485, 1: *Espergiscimini ebrii.* Amor omnipotentem reddit quos impotentem, VII, 614, 1, 2. Amor impotens dum in querelis erumpit est amoris redintegratio, XII, 461, 2. Amor dignitatis nescius reverentiam non fit, VII, 466, 2: *Osculetur me osculo oris sui.* Amor et potestas æquo præsumunt, ac eum auctoritate et imperio libere loquuntur, VII, 466, 1. Amor facit vigiliam, IX, 152, 2: *Qui vigerint ad illam, complectentur placorem ejus.* Quisquis est talis qualis est ejus amor, XIII, 405, 1, 2: *Facti sunt abominabiles sicut ea quæ dilexerunt.* Amoris quanta vis et potentia, V, 193, 2; VII, 588, 2; 614, 1; XX, 60, 4, 2; XXI, 311, 1: *Amor omnia vincit et quomodo, hoc*

symbolice a gentilibus expressum, XIV, 236, 2. AMOR DEI (CHARITAS, DILECTIO). I. AMORIS DEI DEFINITIO ET GRADUS. — Caritas summa et increata est Deus, XX, 591, 2; 592, 1: *Charitas ex Deo est.* Dilectio est Deus, XX, 594, 1: *Quem nemo vidit unquam.* Ex Deo quomodo charitas esse dicitur, XX, 594, 2. Deus est charitas formalis in se, causalis in nobis, 597, 1. *Deus charitas est.* Charitatem activam et passivam dedit nobis Deus, 562, 1 et seq.: *Videle qualem charitatem dedit nobis Deus.* Caritas nostra an sit ipse Deus, XVIII, 94, 1: *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris.* Caritas est amicitia hominis cum Deo, cur, VIII, 431, 1, 2: *Quo qui usi sunt (thesauro) participes facti sunt amicitia Dei.* Caritas in quo distinguitur a charismatibus, XVIII, 377, 2: *Ad hæc excellentiorem etiam vobis demonstravi.* Quomodo charitas a philaita differat, XII, 299, 1: *Erunt homines seipos amantes.* Amor duplex est, concupiscentiæ et amicitia, XX, 583, 1: *Et ea quæ sunt placita coram eo facimus.* Quomodo utrumque erga Deum exercere possumus, *ibid.* Amor Dei est summus cultus, II, 425, 1: *Diligite Dominum Deum tuum ex toto corde, etc.* Amore concupiscentiæ et amicitia maxime Deum laudamus, XXI, 135, 1: *Omnes audisti dicentes: Sediti in throno, et Agno, benedictio et honor.* Ejus septem actus, *ibid.* Dilectio in spū tria significat, XIX, 73, 1: *Manifestavit dilectionem vestram in spiritu.* Caritas est rectitudo amoris, VII, 192, 1: *Recti diligunt te.* Amor quo Deus amat est idem cum eo quo proximus, V, 543, 1. Caritas Dei extendit se ad proximum, V, 540, 2: *Cum placuerint Domino via hominis, inimicos quoque ejus convertet ad pacem.* Caritas Dei et proximi novem actus, XVIII, 212, 2. Amor Dei est idem cum timore Dei, IX, 69, 1: *Initium sapientiæ, timor Domini.* Caritas sumitur aliquando pro re chara et pretiosa, VIII, 18, 2: *Media charitate constravit propter filias Jerusalem.* Item pro effigie seu statua charitatis, VIII, 19, 1. Caritas perfecta Dei quæ dicitur, XX, 535, 2: *Qui autem servat verbum ejus vere in hoc charitas Dei perfecta est.* Caritas tres radices, XIX, 179, 2: *Finis precepti est charitas de corde puro, et conscientia bona, et fide non ficta.* Amorem accendere solent tria que in Deo reperiuntur, *Psal.* I, 273, 1: *Siliviti anima mea ad Deum fortem vitium.* Talis charitatis qui sit gradus, XX, 533, 2. Ejus vires, *ibid.* Quæ sit charitas veritatis, XIX, 158, 2: *Et quod charitatem veritatem non receperunt, ut salvi fierent.* Amoris divini tres gradus, scilicet, amor vulnerans, amor ligans, amor languescere faciens, VII, 565, 1: *Amore languet.* Eiusdem quatuor gradus, VII, 461, 1. Eiusdem septem gradus, IX, 248, 2: *In omni virtute tua dilige eum qui te fecit.* Caritas circuit sicut ignis in viris sanctis, VI, 223, 1. Ejus gradus quomodo augendi sint, XV, 530, 2: *Abiit qui quinque talenta acceperat,*

et operatus est in eis. Amor Dei crescit, crescente timore, IX, 680, 4: *Timor Dei, initium dilectionis ejus*. Amor Dei causat timorem, et hic illum, *ibid.* Amor Dei et timor penarum sunt duo primarii sanctae Scripturae et sapientiae effectus, XXI, 248, 2: *Et doctae sunt mulieri alia dua.*

II. AMORIS DEI PRÆCEPTUM ET NECESSITAS. — Amor cordis Deo dandus, VI, 200, 1 et seq.: *Præbe, fili, cor tuum mihi*. Nullus sine charitate potest esse amicus Dei, XVIII, 379, 1 et seq.: *Si habuero omnem fidem, charitatem autem non habuero, nihil sum*. Amore ad Deum accedimus, XX, 182, 1: *Appropinquat Deo, et appropinquabit vobis*. Charitas est lex legalis, 109, 2 et seq.: *Si tamen legem perfecti regalem*. Charitatis lex est aurea, XXI, 30, 1; 31, 1: *Et præcinctum ad mamillas zona aurea*. Charitas est virtus sine qua nulla est integra virtus, X, 433, 1. Præcedit observationem præcepti, 263, 2: *Si præcepta mea seruaeritis, manebitis in dilectione mea.*

III. AMORIS DIVINI PROPRIETATES, EFFECTUS. — Amor Dei est causa omnis pulchri et boni, VII, 535, 1: *Eccc tu pulchra es, amica mea*. Charitas est tessera justitiae, IX, 414, 1: *Natio (justorum) obedientia et dilectio*. Est tessera filiationis Dei, XX, 573: *In hoc manifesti sunt filii Dei et filii diaboli*. In ea præcipue consistit justitia, IX, 75, 1: *Religiositas custodit et justificat cor*. Quanta charitas est in homine, tanta est ejus justitia, XVIII, 379, 2; 636, 2: *Augmentum corporis facit in edificationem sui in charitate*. Amoris Dei proprietates qualiter, XVIII, 533, 2: *Vivo autem jam non ego, vivit vero in me Christus*. Sex ejus actus, IX, 251, 2: *In omni virtute tua dilige eum qui te fecit*. Charitatis octo dotes, II, 423, 1 et seq.: *Diligens Dominum Deum tuum*. Ejus bona, fructus, officia, I, 782, 1. Effectus amoris Christi, XVII, 19, 2. Eiusdem sex effectus, XVI, 602, 2. Novem effectus, XX, 600, 1 et seq.: *Qui manet in charitate, in Deo manet*. Charitatis dimensiones spirituales, XVIII, 619, 1.

4° Dilectio Dei prævia meretur remissionem peccatorum, XVI, 127, 2: *Hemittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum*. Actus dilectionis Dei super omnia peccatorem justificat, XX, 356, 1: *Charitas operi multitudinem peccatorum*. Charitas quas operat priora peccata, 228, 1: *Et operit multitudinem peccatorum*, 355, 2. Et que peccata, XX, 356, 1 et seq. Amor Dei est mensura et modulus doloris pro peccatis, IX, 547, 1: *Quam bonum est corripit manifestare penitentiam*. Per charitatem possunt bona opera penitentis prodesset etiam ante reconciliationem, XVIII, 379, 1. Charitas præcipuum est inter dona a Christo in terras effusa, Psalm., I, 433, 2: *Electum non credentes inhaerere Dominum Deum.*

5° Amor Dei, charitas est virtutum centrum, anima, regina et nodus, V, 484, 2; VI, 217, 2: *Sapientia edificabitur domus* IX, 256, 1: *Non le-*

piget visitare infirmum, ex his enim in dilectione firmaberis, XV, 333, 2: *Inventa una pretiosa (margarita), abijt et... emit eam*, XVIII, 223, 2: *Plenitudo ergo legis est dilectio*, 378, 1: *Si linguis hominum loquar et anguriorum... Majori autem horum est charitas*, XIX, 405, 2: *Charitatem habete, quod est vinculum perfectionis*. Charitas Dei virtutes omnes complectitur, Psalm., II, 457, 2: *Qui diligitis Dominum, odite malum*. Charitas vexillum erigit virtutum, VII, 560, 2: *Ordinavit in me charitatem*. Quatuor virtutibus constat ejus quadriga, XVIII, 382, 1. Huic Deus annexit justitiam, amicitiam et filiationem Dei, 589, 1: *Prædestinavit nos in adoptionem filiorum.*

6° Amor Dei inter ceteras virtutes præcellit, X, 151, 1, 2: *Gemmula carbunculis in ornamento auri*, 335, 1: *Vinum et musica lætificant cor; et super utraque dilectio sapientiae*. Est primaria omnium virtutum, V, 124, 1: *Omnis custodia custodi cor tuum, ex ipso enim vita procedit*. Est prima et nobilissimus fructus Spiritus sancti, ac parvus cæterorum, XVIII, 568, 2: *Fructus autem spiritus, est charitas*. Cæteris omnibus Dei donis clarior est, IX, 678, 2: *Timor Dei super omnia se superponit*. Est via excellentior ad Deum, XVIII, 377, 1. Est plena casitas anime, XX, 269, 1: *Animas vestras castificantes in obedientia charitatis*. Est sapientie principatus, 7, 30, 1, 2. Est sanitas cordis, 435, 2: *Vita carnis sanitas cordis*. Charitas perfecta vehementissimo timet ne in aliquo dilectum offendant, Psalm., I, 204, 2: *Timeat Dominum, omnes sancti ejus*. Charitatis verus spiritus molestius fert injuriam Dei quam propriam, Psalm., II, 331, 2: *Vidi prævaricantes, et tabescebam.*

7° Charitas virtutes perficit et auget. Tria singularia tribuit fidei et cæteris virtutibus, XVIII, 562, 2: *In Christo Jesu neque circumcisio aliquid valet, neque præputium: sed fides quæ per charitatem operatur*. In ea continua vita perfectio est, X, 458, 1: *De omni corde suo laudavit Dominum, et dilexit Deum qui fecit illum*. Charitas hominis sancti reddit opus bonum eximium vel protiosum in oculis Dei, V, 483, 2 et seq. Bonum alienum facit suum, VIII, 21, 2. Charitatis affectus in singulis operibus æstimanda sunt, XVII, 378, 1 et seq. Charitas viam sternit ad eminentiora, XII, 794, 1. Charitas omnia faciliora reddit, XI, 231, 2: *Cumputrescet jugum a facie olei*. Charitas castitatem puriorem reddit, VI, 152, 2: *Qui diligit cordis munditiam, habebit amicum regem*. Hominem impellit ut legem perfecte adimpleat, XVIII, 223, 1.

8° Quanta in nobis operetur amor Dei, XVIII, 283, 2; 295, 2. Amor divinus quod possit, III, 459, 1, 2: *Et tunc, et vitiorum suam, plussquam factus sum*. Amoris Christi robur, VIII, 223, 2; 224, 2: *Agna multa non poterunt extinguere charitatem*. Ejus oritudo, XX, 621, 2 et seq.: *Et malignus non*

angit eum. Ipse potentior quam timor, XX, 298, 1. Expiens est timor, 604, 1: *Timor non est in charitate*. Varium pellic timorem, 602, 2: *Charitatis foras mittit timorem*. Amor trahit plussquam timor, III, 658, 2; 659, 1. Charitas in Deum ardens radix confidentis in eum, Psalm., I, 152, 1.

9° Amor divinus non unit Deo, et per eum cum Deo unum sumus, XVI, 300, 1: *Sicut, tu Pater, in me, et ego in te, ut et ipsi in nobis unum sint*. Animam Deo maritat, XVIII, 490, 2: *Respondi enim vos uni viro*. Amor conjugalis anime erga Christum, XVIII, 678, 2. Charitas desponsationis dupliciter accipi potest, XII, 25, 1: *Recordatus sum... charitatem desponsationis tuæ*. Amor Dei quomodo animam non immutat, XIV, 66, 2: *Valles scinduntur sicut cera a facie ignis*. Animam et corpus liquefacit, XIX, 250, 1. Amor divinus extasim facit, XIII, 245, 2. Amoris divini ebrietas, XVII, 92, 2: *Multo pleni sunt isti*. Isto satiatur mentem, VI, 35, 1. Dilatat hominis viam ad Deum, V, 576, 1. Hominem transformat quasi in Deum, XX, 36, 1; 597, 2: *Qui manet in charitate, in Deo manet, et Deus in eo*. Triumphat de Deo, VII, 514, 2. Omnipotentem reddit quasi impotentem, 614, 2.

10° Amor et humilitas sunt duo brachia a quibus Deus tenetur, XVIII, 204, 2. Cælo dominatur, VII, 512, 2. Ejus rotis in cælum sublevamur, X, 514, 1. Eo emittit regnum cælestium, XX, 50, 2: *Accipit coronam vitam*, 107, 2: *Heredes regni quod repromisit Deus diligentiibus se*. Charitatis respondet gloria, XV, 78, 2: *Qui recipit justum in nomine justis, mercedem justis accipit*.

Charitas nulla est sine patientia, XX, 26, 1: *Patientia autem opus perfectum habet*. Charitas esse debet laboriosa, XIX, 416, 1: *Memores operis fidei vestrae, et laboris et charitatis*, 179, 2. Optat pro Deo dura pati, XV, 172, 1. Excitat amantem ad semper laborandum et patientem pro Deo, X, 33, 2. Charitatis laetitudo quanta est, tanta esse debet longanimitas et patientia in operibus patientiae, et aliarum virtutum, XII, 794, 2. Dilectione hæc superant omnia, II, 426, 1. Ejus passionum descriptio, XVIII, 152, 2: *Certus sum quia neque mors, neque vita, etc.*, 385, 2. Amor Dei exigit a Christiano contemptum mortis, constantiam et puritatem virginem, XVIII, 678, 2.

Amor Dei est gladius fidelium, VIII, 12, 1: *Omnes tenentes gladios, et ad bella doctissimi*. Amor Dei est remedium acediae, V, 464, 2. Eo in anima refrigerescit, patrescit anima, 481, 2: *Nomen ignorum patrescit*. Amorem amoris Christi qui rependat, XIV, 519, 2. Quomodo is rependendus, IX, 435, 1. Amore Dei depurare in dios debemus, VII, 565, 1. Amoris Dei deliciae, II, 426, 1. Diligentibus Deum et vicissim dilectis a Deo omnia cooperantur in bonum, XVIII, 143, 2. Charitas in sanctis ob concupiscentiam sæpe refrigerescit, XIV, 523, 2. Charitas potest amitti, XVIII, 152, 1.

IV. AMORIS DEI SIGNA. — Hic probatur observatione mandatorum, XVI, 549, 2: *Qui habet mandata mea, et servat ea, ille est qui diligit me*. Charitatis incipientis, proficiens et perfectæ signum, VIII, 225, 2. Puri amoris Dei quod sit signum, IX, 345, 2: *Pauperitas et honestas Deo sunt*. Dilectionis ferventis Dei tria signa, XVI, 602, 1. An in amore Dei homo sit, est incertum, VII, 305, 1, 2: *Nescit homo utrum amore an odio dignus sit*. Charitatis signum est, Deum sine intermissione laudare, Psalm., II, 332, 2: *Septies in die laudem dixit tibi*. Charitatis magnum indicium est, miseratio erga peccatores, Psalm., II, 317, 2: *Defectio tenuit me, pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam*.

V. AMORIS DEI DURATIO. — Quomodo nunquam excidat, XVIII, 82, 2: *Charitas nunquam excidit*. Sola charitas manet in patria, 383, 1; 384, 2. Amoris mors est mors pro Domino, XXI, 282, 1. *Beati qui in Domino moriuntur*. Amor Dei perficitur in cælo, XVI, 158, 1: *Optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea*. Amor beatorum erga Deum, XX, 565, 4: *Cum apparuerit, similes ei erimus*.

VI. AMORIS DEI MODUS. — De modo dilectionis Dei, II, 423, 2 et seq.: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo*. Diligitur Deus ex toto corde tripliciter, XV, 483, 2. Amorem amoris Christi qui rependat, XIV, 519, 1, 2. Quomodo is rependendus, 520, 1, 2. Charitatis robur in ordine consistit, VII, 559, 1: *Ordinavit in me charitatem*. Charitatis est oratio jungenda, XX, 684, 1: *Vosmetipsos in Dei dilectione servate*. Operibus debet foveri, 125, 1, 2: *Fides si non habeat opera, mortua est*. Dilectio mira fuit primorum christianorum erga Christum, 252, 1, 2: *Quem cum non videritis, diligitis*. Amoris Dei paradoxa et axiomata, V, 214, 2. Tria charitatis consequendæ media, XII, 602, 1, 2.

VII. AMORIS DEI EMBLEMATA ET FIGURÆ. — Ejus pulchra effigies, VIII, 19, 2. Significatur per ignem, II, 39, 1; 83, 1 et seq. Ejus quam sit vehemens ignis, II, 406, 1. Est flamma animarum, ejus oleum sunt bona opera, XV, 523, 2; 527, 1. Significatur per carbunculum gemmam in rationali, I, 682, 1. Charitas oleo repræsentatur, VI, 417, 2. Collo comparatur, VIII, 51, 1. Palma representatur, IX, 637, 2. Est caput aureum Ecclesie, VIII, 121, 1. Est velut uxor proba, X, 15, 1. Est turris sive arx, VIII, 51, 1. Charitas Dei pura et ignita aurum est, quo pretio illa comparatur, XI, 649, 1; XV, 81, 2. Cur dicatur ignis et aurum, XXI, 85, 1; 191, 2. Figuratur per portam templi ad meridiem sitam, quia igne amoris ardet, XII, 798, 1. Per zonam designatur, XIII, 138, 1. Malo granato assimilatur, XIV, 537, 2. Est monile Christi et pretiosa margarita, XV, 233, 2. Est tunica Christi inconstabilis, XX, 462, 1. Clypeus est veritatis, 162, 1. Charitas Dei et proximi mystice sunt mensæ bibe,

XII, 800, 1, 2. Charitas dicitur fimbria aurea. Psalm. I, 299, 1.

AMOR PROXIMI. I. DEFINITIO ET CHARACTERES. — Dilectio proximi presupponit dilectionem Dei, XIV, 440, 2. Misericordiam et miserationes facite. Amor proximi nascitur ex amore Dei, IX, 416, 2. Diligens Deum diligit proximum et vice versa, XX, 606, 1, 2: *In hoc cognoscimus quoniam diligimus nos Deum, cum Deum diligamus.* Charitas incipit a seipsa, 577, 1.

Dilectio sui ipsius omnibus innata, et talis proximo impendenda, XV, 484, 1, 2: *Diliges proximum tuum sicut teipsum.* In quo sensu charitas ordinata exigit ut quisque magis se ac sua commoda quaerat quam aliena, XIX, 21, 2: *Non quæ sua sunt singuli considerantes, sed quæ aliorum.* Charitas per catachresin subinde accipitur pro amore illicibili, IV, 336, 1. *Percuties eum labiis charitatis tuæ.* Charitas in triplici hominum genere reperitur, IX, 668, 2: *In tribus placitum est spiritui meo: Concordia fratrum, et amor proximorum, et obr et mulier sibi bene consentientes.* Eius signa duo, XVIII, 376, 1: *Et si quid patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra.*

II. AMORIS PROXIMI PRÆCEPTUM. — Charitatis et dilectionis proximi præceptum exponitur, II, 122, 1: *Diliges amicum tuum sicut teipsum.* Eius præceptum quomodo sit vetus, XX, 537, 2: *Non mandatum novum scribo vobis, sed mandatum vetus.* Quomodo vero novum, *ibid.*, et seqq.: *Iterum mandatum novum do vobis. Dilectio mutua est præceptum Christi antonomastice, 564, 2: Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem.* Eam Christus suis maxime commendat, XX, 110, 1: *Si tamen legem perficitis regalem.* Eius debitum est perpetuum et indissolubile, XVIII, 221, 2: *Non nisi quidquam debeatis, nisi ut invicem diligatis.* Dilectione Dei et proximi continentur omnia Decalogi præcepta, XV, 484, 2. In ea lex omnis instauratur et impletur, XVIII, 221, 2: 222, 1; 223, 1. Sola facit Christi discipulos, XVI, 536, 2: *In hoc cognoscant omnes quia discipuli mei estis, si charitatem habueritis ad invicem.* Est tessera filiationis Dei, XX, 574, 1: *In hoc manifesti sunt filii Dei et filii diaboli.* Quanta illa sit momenti, XVIII, 221, 2.

III. AMORIS PROXIMI PRIORITATES, CONDITIONES, EFFECTUS. — Charitatem qualem erga se invicem habere debent christiani, XX, 355, 4: *Ante omnia, mutuum in vobismetipsis charitatem continentem habentes.* Quails illa esse debeat, XVIII, 209, 1. Eius bases quinque, XIII, 545, 1, 2. Eius conditiones septem, *ibid.*, 2: *Dilectio sine simulatione.*

1. Debet esse ut dilectio Christi erga nos, XVI, 536, 1: *Sicut dilexit vos, ut et vos diligatis invicem.* Atque hæc nobis esse debet, seu stimulus ad invicem diligendum, 536, 2. Cur dilectio christianorum summa esse debeat, 536, 2.

2. Dilectio nostra quomodo debeat se extendere, XX, 270, 2. *In fraternalitatis amore simplici ex corde invicem diligite attentius.* Erga omnes homines se extendat, VI, 180, 2. Iubet diligere amicos et inimicos, IX, 676, 1; XV, 476, 2; XVI, 567, 2: *Si enim diligitis eos qui vos diligunt, quam mercedem habebitis? Charitas perficitur dilectione inimicorum, XX, 593, 2.* In amore servandus est ordo charitatis, XVI, 451, 1: *Quis est meus proximus? Meliores semper præponit in affectu, sed non in actu, VII, 561, 1.* Charitas iustorum quam sit ampla, V, 531, 1: *Os iustorum liberabit eos.* Vide INIMICORUM DILECTIO, INJURIARUM CONDONATIO.

3. Non respicit quæ sua sunt, IX, 473, 2; XVIII, 381, 1. Ea reddit cultores servos ob obsequia, XVIII, 565, 1: *Per charitatis spiritum servite invicem.* Amor proximi debet esse non mercenarius, sed gratuitus, V, 543, 2. *Omni tempore diligit, qui amicus est.*

4. Charitas proximi sit realis et operosa, non verbalis, XX, 579, 2: *Non diligimus verbo, neque lingua, sed opera.*

5. Charitas perfecta nihil non in amico tolerat, IX, 590, 2. *Non agit perperam, XVIII, 381, 1, 2.* Nihil putat vile aut indecoram, *ibid.* Cum videt proximum recte vivere, non invidet, sed quasi de augmento proprio profectus gaudet, *ibid.* Omnia suffert et credit, *ibid.* Est patientis, qui patientiam parit, *ibid.* Charitas delicta excusat et celat, et viles fugit, V, 287, 2: *Universo delicta operit charitas, XX, 320, 2.* Mutuas offensas remittit, 356, 2, 357, 1. Offensas præsentis et futuras etiam abolit, 358, 2. Eius lex impletur portando onera proximi, XVIII, 574, 2: *Alter alterius onera portate, et sic adimplebitis legem Christi.* Est mater concordie, IX, 670, 1.

6. Charitas in correptione peccantis requiritur, XV, 407, 1: *Si autem in te peccaverit frater tuus, vade et corripue eum inter te et ipsum solum.* Illa sola movere nos debet ad proximum corripiendum, XVIII, 571, 2: *Si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto... huiusmodi instruite in spiritu lenitatis.* Vulnerat ut moleatur, VI, 332, 1. Quis amor absconditus dicatur, 330, 2: *Mellior est manifesta correptio, quam amor absconditus.* Charitas perfecta consistit in amaranum conversione, XX, 227, 2: *Qui concepit fecerit peccatorem ab errore via sua.* Ea tamen debet esse circumspecta, 687, 1. Amor ingenuus minus excogitat modos ad animas salvandas, V, 408, 1.

IV. CHARITATIS PROXIMI EXCELLENTIA ET EFFECTUS. — Charitatis æque nobilioris sunt actus religiosi, XIII, 369, 2. Virtutibus omnibus coronatur, XVIII, 382, 1. Est spiritus et anima Ecclesie, IV, 636, 2 et seq. Fidelium vinculum est, XIV, 333, 1. Est unio membrorum Ecclesie, XVIII, 636, 1. Est compago membrorum Ecclesie et Christi, XX, 359, 1. Dilectio hominum provocat dilectionem Dei erga nos, XVI, 563, 2. Amor fraternus

de hominum gratiam conciliat: ex eo quæ bona proveniant, XIII, 545, 1, 2. Charitas communionis n beatis viget, XXI, 404, 1.

V. MODUS DILECTIONIS PROXIMI, ET MEDIA. — Modus amoris proximi quis sit, XX, 355, 1. Charitate ut homo ametur, qualiter considerandus sit, IX, 373, 1: *Da misericordiam et ne suscipias peccatorem.* Charitas fovetur vite communionem, XVII, 407, 1: *Habebant omnia communia.* Quomodo firmetur visitatione infirmorum, IX, 256, 1: *Non te pigeat visitare infirmum, ex his enim in dilectione firmaberis.*

VI. CHARITATIS EXEMPLA. — Charitas priorum christianorum, XVIII, 200, 1; XX, 540, 1; Exempla amoris proximi, II, 422, 1; Charitas fraterna inter christianos diu viguit, XVII, 132, 2. Charitas nutorum sanctorum, XX, 539, 2.

AMOR PROPRIUS. Amor sui est odium sui, XIX, 499, 1. Amor proprius est fons et origo detractationis, X, 64, 2. Est auctor intrinsecus inimicitie, 248, 2. Amor proprius non intelligit quæ sunt Dei, XV, 374, 2.

AMOR TERRENORUM. Amor mundi et terrenorum adulterium est, XX, 175, 4. Amor terrenorum exuendus Christiani sequi volentibus, XV, 430, 1. Amor a terrenis evocandus et mortificandus, XV, 374, 2; XVII, 96, 2.

AMOR TURPIS. Amor turpis res impotens est, alteri emancipata, vilis sibi, XIII, 405, 1, 2. Est passio vacantis cura, X, 9, 2. Est negotium otiosorum, V, 357, 2; VI, 121, 2. Querit latebras, XI, 330, 2. Eius emblemata, V, 138, 1. Hic etiam in ecclesiasticis se sensim insinuat, X, 370, 2; 373, 2. Amoris carnalis vis, XXI, 137, 1. Facit impudentes, *ibid.* Amoris impuri remedium est absentia, IX, 282, 4.

AMORRHÆI. Amorrhæi inter omnes Chanaanæos proceritate et viribus excellabant, XII, 685, 1. Et saviæ etiam eminebant, XIII, 583, 2.

AMOS. Amos propheta quando floruerit, XI, 58, 2. Quando propheta sit, et quid prophetet, XIII, 235, 1; 530, 1, 2. Eius hieroglyphica, 258, 2. Eius æmigmatata, 266, 2. Eius adagia, 270, 2. An idem sit cum patre Issaiæ, negatur, 530, 1. Fuit Theocites, *ibid.*

Fuit rusticus, armentarius, bubulcus, caprarius, hinc crebro sumit similitudines a rure, *ibid.*, 615, 1. Fuit Osee coævus, ideoque in nonnullis codicibus secundus inter duodecim minores prophetas ponitur, 530, 2. Directe prophetat ad Israel, obiter quoque ad Judam, 629, 2. Utrique captivitatem prædicit, scelera Israelis incusat, sed Israëlitibus promissione Messie consolatur, 530, 2. Percussus fuit ab Amasia, sacerdote Bethel, 531, 2. Vecto per tempora transfusus est in Bethel, sed in Phœce expiravit, *ibid.* Quæ causa martyrii ejus, obiter quoque ad Judam, 629, 2. Utrique captivitatem prædicit, scelera Israelis incusat, sed Israëlitibus promissione Messie consolatur, 530, 2. Percussus fuit ab Amasia, sacerdote Bethel, 531, 2. Vecto per tempora transfusus est in Bethel, sed in Phœce expiravit, *ibid.* Quæ causa martyrii ejus, obiter quoque ad Judam, 629, 2. Utrique captivitatem prædicit, scelera Israelis incusat, sed Israëlitibus promissione Messie consolatur, 530, 2. Percussus fuit ab Amasia, sacerdote Bethel, 531, 2. Vecto per tempora transfusus est in Bethel, sed in Phœce expiravit, *ibid.* Quæ causa martyrii ejus, obiter quoque ad Judam, 629, 2. Utrique captivitatem prædicit, scelera Israelis incusat, sed Israëlitibus promissione Messie consolatur, 530, 2.

in Judam transeat, et quibus argumentis, 615, 1, 2. Cur et quomodo se Prophetam esse negat, *ibid.*, 2. Ab armentis subito raptus est a Deo, factusque propheta, 616, 1. Eius nomen quod etymon, *ibid.* Quomodo se humiliandum, a Deo exaltatus sit, *ibid.* Victiabat sycomoris, *ibid.*, 2. Degebat in Bethel, et prophetabat contra viulos, 633, 2.

AMRI. Amri rex Israel quinque annis pugnavit cum amilo Thabni, III, 636, 2. Transfert regiam ex Thersa in Samariam, *ibid.*, et 637, 1. Idololatram sæpe a Deo successam renovavit et amplificavit, XIV, 139, 4.

ANABAPTISTÆ. Anabaptistarum quis sit auctor, XXI, 301, 2. Cur parvulus non baptizent ante usum rationis, XIV, 61, 1. Male pueros arcent a baptismo, XV, 326, 1. Volunt spiritum privatum cujusque esse iudicem controversiarum fidel, XIX, 428, 2. Aint Christum corpus suum et celo deulisse, XVIII, 550, 2. Magistratibus omnibus potestatem omnem judicariam auferunt, 215, 2; 221, 2; 292, 2. Contemnunt prelatos omnes, XVIII, 251, 2. Ne a iudice quidem coacti volentes jurare, XV, 168, 1. Docent christianos omnes esse debere ab omni tributo liberos, XV, 396, 1. Eorum error circa bonorum possessionem, XVII, 133, 2. Hi quomodo in Moravia in communi agant, 106, 2. Censent medicis non esse utendum, X, 269, 2.

ANACHORETÆ. Unde anachoreta dicti sunt asceta, id est exhereditati, XVI, 20, 1. Anachorete silentium et absconcionem sectabantur, V, 289, 1. Anachoreta in deserto similes fuere Sileonis, cur, XVII, 394, 1. Eorum absentia, XIX, 225, 1, 2. Absinebant vino, VI, 210, 4. Hinc multi fuere loggavi, V, 89, 1; 549, 1; XX, 79, 2. Toti erant in appetitu suo refrænando, VI, 293, 4. Vivebant dactylis, XIX, 591, 2. Cibum vespere non per diem sumebant, VI, 500, 1. Quomodo asperas penitentias subirent, X, 161, 2. Abstinebant medicis, 276, 1. Eorum plurimi habuerunt donum prophetie, X, 258, 2; XIII, 227, 2. Stimulabant se ad laborandum premii cælestis intuitu, X, 570, 1. Invicem occurrentes mortis memoriam refractant, IX, 477, 1. Eorum multos tradidit Deus peculiari angelorum curæ, VI, 190, 2.

ANANIAS. Ananias quid sonet hebraice, XIII, 42, 1. Per Ananiam cujus filium se nominat Raphael angelus, quid intelligatur; varia significat, IV, 289, 1, 2. Fuit vere unus avo Tobia vir fidelis et pius Israelita Tobia cognitus, IV, 290, 1. ANANIAS baptizans Paulum, quis fuerit; ejus martyrium, XVII, 215, 2. Cur manus Paulo imposuerit, 219.

ANANIAS princeps sacerdotum cur cum Paulo vincito Cæsaream venit, XVII, 402, 2.

ANANIAS et SAPPHIRA quid propriè vox sonet, XVII, 141, 1. An fecerint vulum paupertatis, *ibid.* Quomodo fraudarent de pretio agri, 145, 2 et seq. Mentuntur Spiritui sancto, *ibid.* Vendiderunt agrum ante vulum, 146, 2; 147, 1. Eorum

peccatum erat sacrilegium, *ibid.* Quomodo sint tortui, 147, 2. An sint damnati, et cur occisi, *ibid.*

ANATHEMA. Anathema quid sit, II, 187, 4. Apud Hebræos erat triplex, 304, 1. Anathema est res que cum excommunicatione separatur et destinatur ad extremum exitum, XVIII, 417, 2. Quinam dicuntur anathemata gentibus, 284, 1. Anathemata in templis dicenda Deo, III, 38, 1, 2. Anathemata impiorum et beatorum que sit differentia, XIV, 619, 1.

ANAXAGORAS. Anaxagoras dixit solem esse lapidem ardentem, et ideo exsulatus, X, 392, 2; XIV, 607, 2. Dei creatoris fuit assertor, IX, 4, 2. Filii mortem generose tulit, X, 348, 1; XII, 165, 1.

ANCILLA. Ancilla morata decus sunt dominorum, IX, 242, 1. Ancilla alienæ uxoris non est scrutanda, nec sollicitanda, X, 362, 1. Ancilla quasi filia tractanda ab heri, XIX, 289, 2. Ancilla filia Spiritum sanctum accipit, XIII, 508, 1, 2. Ancilla honoratas vocant Itali *Cameriere*, IV, 334, 1. Ancilla dominam subvertens res est intolerabilis, VI, 457, 2. Ancillarum convicia dominis objecta quantum habent execranda, IV, 280, 1, 2. Ancilla quibus comitata Esther Darium iratum accessit, mystice que, IV, 400, 1. Ancilla missa a sapientia ut vocarent ad arcem, sunt diversæ acutates, quas in academia arcis Sion tradebantur, V, 246, 1. Quæ sint ancille ejus missæ ad invitandum omnes ad ipsius convivium, 254, 1.

ANDREAS (S.). S. Andreas quando et quomodo a Christo vocatus sit, XV, 134, 2 et seqq. Quid nomen ejus sonet, 132, 1; 256, 2. Quam ardentem Christum audierit, XVI, 330, 1. Etiam fratrem suum Simonem ad eum adducit, 320, 2. An fuerit eo senior, incertum, *ibid.* Exarsit desiderio videndi Messiam, *ibid.* Maxima inter reliquos Apostolorum erat auctoritas, 508, 1. Quale pascha quotidie celebravit, XVIII, 289, 2. Quotidie missam celebrabat, XXI, 125, 2. S. Andreas saphiro assimilatur, ejus sapientia, 385, 2. Eiusdem charitas, *ibid.* Terrenorum contemptus et fortitudo, 386, 1. Crucem ardenti animo concepit, XII, 571, 1; XVI, 183, 2; 648, 1; XVIII, 534, 1; XXI, 385, 2. Visa cruce exulavit, XXI, 55, 1, et seq. Ejus pacis quinam intelligantur, XI, 439, 2. Angelus vocatur vigili ob quatuor causas, XIII, 57, 1. Cur angeli vocentur oculi, XIV, 390, 1. Angeli quatuor tiores Jerusalem et Judææ cur vocentur libri, XIV, 369, 2. Per angelos pacis quinam intelligantur, XI, 439, 2.

ANGELI. I. ANGELORUM NATURA, CREATIO, NUMERUS, HIERARCHIE, NOMINA, FIGURE.

1º Angeli non sunt corporales, IX, 236, 2. Quomodo dicuntur spiritus, XIX, 339, 1 et seqq. *Qui facit angelos suos spiritus.* Angelica natura qualis, Job, 115, 2. Angelus idem est quod angarus, per commutationem litterarum in I, XV, 173, 2. Eorum natura describitur, XIII, 93, 2.

2º Angeli quoque dei creati sunt, I, 45, 1. Cur creationis eorum non fiat mentio in Genesi, *ibid.* Angeli non multo sæculis ante mundi creationem, sed

cum mundo creati sunt, IX, 56, 1. Non redemerunt nec creantur mundum, XIX, 76, 1: *In ipso condita sunt universa*, 320, 2. Conditii sunt non in caelo empyreo, sed in firmamento, XI, 288, 2; XX, 445, 2. An in sua creatione jussi sint adorare Christum, XIX, 358, 1. *Et cum scriptum intravitur primogenitum... dicit: Et adorem eum angelus ejus.* Sunt creature et quasi filii Dei, IV, 296, 1. Angeli boni vel mali non fuerunt filii Dei qui genuerunt gigantes, X, 440, 1.

3º Angeli sunt innumeri, superantque numerum hominum omnium, XV, 579, 2: *An pulas quia non possum rogare Patrem meum et exhibebit mihi modo plusquam duodecim legiones angelorum.* Eorum ingens multitudo, XIII, 93, 2; XXI, 243, 1: *Milia militum ministrabant ei, et decies millia centena milia assistebant ei.* Eorum multitudo fortitudine, gloria, Dei majestas representatur, XXI, 103, 2.

4º Angelorum variae hierarchiæ et ordines, IV, 282, 1: *Missus est angelus Domini sanctus Raphael, XVIII, 596, 2: Constituens (Christum) supra omnem principatum, et potestatem, et virtutem, etc.* Inferiores illuminat Deus per superiores, XIX, 365, 2. Angelorum inferiorum a superioribus illuminationes et allocutiones, XIII, 107, 1: *Et audivi unum d. sanctorum alteri nescio cui loquenti. Mirus in caelo est eorum ordo, XIX, 84, 2: Gaudens et videns ordinem vestrum.* (Vide ARCHANGELUS, CHERUBIM, SERAPHIM.)

5º Angelorum nomina an sint plura quam illa tria Michael, Gabriel, Raphael, IV, 263, 1; XII, 478, 1; XVI, 14, 2. Angelorum nomina que adjudicantur Ecclesie, XXI, 21, 1, 2. In se non habent nomina, sed ea sortiuntur ratione ministerii quod inter homines habeant, IV, 289, 2. Eorum nomina quedam, gradus et distinctiones hic incognita, nobis in caelo revelabuntur, XVIII, 597, 1: *Constituens... super omne nomen quod nominatur non solum in hoc sæculo, sed etiam in futuro.* Angeli cur vocentur filii Dei, Job, 21, 2; 710, 1. Cur angelus aliquando vocetur Deus, XIV, 383, 2: *Et dicit Dominus ad Satan. Cur angeli vocentur Elohim, XVI, 480, 2: Nonne scriptum est in lege vestra, quia ego dixi: Dii estis; Psalm. I, 45, 2.* Angelus mortis in Scriptura demonem significat, V, 498, 1. Per angelos pacis quinam intelligantur, XI, 439, 2. Angelus vocatur vigili ob quatuor causas, XIII, 57, 1. Cur angeli vocentur oculi, XIV, 390, 1. Angeli quatuor tiores Jerusalem et Judææ cur vocentur libri, XIV, 369, 2. Per angelos pacis quinam intelligantur, XI, 439, 2.

6º Cur pingantur angeli indipedes, I, 455, 1, XVIII, 689, 2. Cur pingantur alati, VIII, 141, 1. Symbolice sunt nubes, XVI, 574, 2. Cur dicantur esse in nubibus, Psalm. II, 94, 1. Montibus comparantur, VII, 571, 2. Et ventis, XIII, 86, 1; Psalm. II, 297, 2. Optime depinguntur quasi fulgura, XIII, 139, 1, 2. Sunt vineæ florentes, VII, 586, 1. Sunt

quasi figurati, 512, 1. Sodales Christi, quo pacto, 506, 2. Lucernis assimilantur, XIV, 398, 1. Diei possunt piscatores et venatores, dum in fine mundi ossa sanctorum et sepulchris colligent, XII, 134, 2. Angelorum quatuor exercitus an in curru Cherubim exprimentur, 498, 2. Si habent pedes rectos, tres ob causas, 483, 2. Sunt cementarii templi, 783, 2. Eorum symbola sunt ignis, lampades, stelle, fulgura, XIV, 468, 1. Per aquilam denotantur, XV, 512, 1. Significantur per aves cæli, Psalm. I, 45, 2. Sunt quasi cursus triumphalis Dei, XVII, 626, 1, 2. Angeli aurige curus Dei, Psalm. I, 95, 4. Angelus in Scriptura est symbolum principii cu regi, XIII, 728, 1. Eorum, Adami et Christi dependentia, XVIII, 598, 1.

II. DE ATTRIBUTIS ANGELORUM. 1º De statu gratiæ in quo creati sunt. Creati sunt in gratia, XII, 708, 2; 709, 2: *Tu Cherub extensus, posui te in monte sancto Dei... Perfectus in visis a die conditionis tuæ.* An eis Christus meruerit gratiam, XVIII, 597, 2: *Et ipsi dedit caput supra omnem Ecclesiam.* Est eis data gratia et gloria secundum naturam, XV, 530, 1: *Et uni dedit quinque talenta... unicuique secundum propriam virtutem.* An suam gloriam et gratiam meritis Christi attribuant, XX, 256, 1, 2. *In quem desiderant angeli prospicere, 344, 1: Profectus in caelum, subjectis sibi angelis.* An pro eis etiam mortuus sit Christus, XIX, 370, 1: *Videmus Jesum gloria et honore coronatum, et gratia Dei pro omnibus gustare mortem.* Angelos sua morte non redemit Christus, XXI, 109, 1. A Christo sanctificari poterant, XIX, 372, 2: *Qui enim sanctificant et qui sanctificantur, ex uno omnes.* Sunt per merita Christi justificati, XVIII, 103, 2: *Ita per unius obediendum justi constituentur multi.* Eorum gratiam potius Deus propter Christum intendere, 597, 2. An adhuc incerti sint de sua salute et beatitudine, XIV, 128, 1: *Audiant colles vocem tuam... Audiant montes iudicium Domini.* In statu viae exercebant plures operationes bonas et meritorias, XII, 709, 2. Non proficiunt in merito et premio, X, 319, 1: *Sunt spiritus qui ad vindictam creati sunt, et in furore suo confirmaverunt tormento sua.* Omnes sunt beati et impeccabiles, XV, 403, 1: *Angeli eorum in caelis semper vident faciem Patris mei.* Sua sorte contenti sunt, IX, 491, 1. Angeli non alterantur, X, 32, 2. Quando mittuntur dicuntur, VII, 145, 2: *Didici quod omnia opera que fecit Deus, perseverent in perpetuum.* Non sunt mundi cum Deo comparati, Job, 340, 1: *Ecce inter sanctos ejus nemo immutabilis et cæli non sunt mundi in conspectu ejus.*

2º De intellectiva potentia angelorum. Eorum scientia et perspicacia, XIV, 283, 1: *Scrutator Jerusalem in lucernis, XXI, 109, 2: Quatuor animalia plena oculis ante et retro.* Toti sunt intelligentes lucidi, XX, 66, 1: *Omne datum optimum descendens a Patre luminis.* Dei essentiam et divinitatem plene percipere non possunt, X,

420, 1, 2: *Gloriantes ad quid volebimus: ipse enim omnipotens super omnia opera sua.* Naturaliter sequuntur hominum cogitationes vel intentiones nosse, nisi signo aut voce prodantur, XII, 141, 1: *Est cor hominis inserutabile.* Ignorant secreta cordium et conscientiarum, XXI, 164, 1, 2. Quomodo gentium vocationem ignoraverunt, XVIII, 613, 2. Quomodo ab hominibus et Ecclesia illuminantur, 613, 1: *Et innotescat principibus et potestatibus per Boleslam multiformis sapientia Dei.* An didicerint a S. Joanne secreta Verbi incarnati, XVI, 288, 1. An cognoverint Christum esse regem glorie, 23, 8: *Quis est iste rex glorie.* Multa a S. Joanne didicerunt, XX, 499, 2. Prædicantibus apostolis, innovaverunt eis multo mysteriorum circumstantia, cause, species, effectus, modi, XVIII, 613, 1.

3º Eorum vis, agilitas, activitas, subtilitas, XIV, 283, 1; XIX, 359, 2. Eorum perennitas et velocitas quanta, XIII, 493, 2: *Apprehendit eum angelus, posuitque eum in Babylone.* Nequunt quid pati, XX, 19, 2. Nunquam fatigantur, Psalm. II, 192, 1. Eorum voluntas quomodo sit inflexibilis, XX, 443, 1. Angelus est invincibilis, IV, 547, 1: *Convaluerunt animis non solum homines, etc.* Ei nihil est impetrabile, nihil impossibile, *ibid.*

4º Angelorum relationes ad invicem. Mira inter eos est concordia, IX, 471, 1, 2. Quomodo invicem concordantes sint, et tamen interdum a se mutuo dissentiant, XIII, 142, 1: *Princeps autem Persarum restitit mihi.* Invicem nihil naturale celare possunt, sed tantum quod liberum est, XVIII, 378, 2: *Si linguis hominum loquar et angelorum.* Quomodo loquantur ad invicem, XX, 74, 1; XXI, 359, 1. Uno verbo tantum dicunt, quantum homines mille, V, 296, 2: *Qui moderatur labia sua prudentissimus est.*

III. DE STATU ANGELORUM RELATIVE AD DEUM. 1º Angeli distinguuntur inter assistentes et ministrantes, IV, 306, 2: *Ego enim cum Raphael... unus es septem qui astamus ante Dominum, XI, 177, 2: Et volavit ad me unus de Seraphim, XIII, 93, 2.* Angelus in caelo præcedit Ecclesiam, et B. Virgo, Psalm. I, 297, 1: *Astilla regina a dextris tuis.* Angeli astant Deo septupliciter, IV, 306, 1. Angeli Deo astantes cur modo dicantur quatuor, modo septem, XII, 503, 2. Existentes in terra etiam astant Deo, XVI, 12, 2: *Ego sum Gabriel qui asto ante Deum.* Angeli stando, assistunt sanctæ Trinitati, IX, 624, 1.

2º Semper Deum vident facie ad faciem, XV, 404, 1. Etiam dum caelo exeunt, *ibid.* Cum Deum vident, non rapiuntur, XVIII, 499, 2. In solum Deum intenti sunt, V, 256, 2. Deum contemplantur admirantes, et admirando ejus dulcedine et bonitate perferruntur, XVI, 34, 2: *Et exultavit spiritus meus.* Mire delectantur visione humanitatis Christi, XX, 253, 2. Angelorum cibus Deus est, IV, 307, 1, 2: *Ego cibo inestabilis... uter.*

3º Angelorum assistentium quod sit officium

XXI, 414, 4, 2: *Requiem non habebant die ac nocte, dicentes: Sanctus, Sanctus.* Angeli ad laudandum Deum maxime idonei, *Psalm.* II, 181, 1: *Benedicite Domino, omnes angeli ejus.* Angeli semper laudant et glorificant Deum, XI, 273, 2. Exiit tantum laudant et glorificant Deum, V, 216, 2. Laudant mysterium incarnationis, *Job*, 710, 2: *Cum me laudarent simul astra matutina, et jubilarent omnes filii Dei.* Quomodo Deum orant et adorant, X, 550, 2. Coram Deo contremiscunt, IX, 467, 2: *Ecce caelum, et cali calorum... in conspectu illius commovebuntur.*

Angeli sunt Dei ministri, XIV, 408, 1: *Septem isti oculi sunt Domini, XIX, 362, 2: Nonne omnes sunt administratoris spiritus. Eorum officium est servire Deo, IX, 452, 2. Eorum est militi, XXI, 49, 1. Angelos ab initio mundi fuisse divinae providentiae administratores et executores probatur, VII, 203, 1: *Ne dicas coram angelo: Non est providentia.* Sunt administratores divinae justitiae, X, 318, 2: *Sunt spiritus qui ad vindictam creati sunt.* Per eos omnia sua judicia exercet Deus, XXI, 337, 2 et seq. Angeli assistentes ad ministrantes mittuntur, XIX, 363, 2. Assistentes rarius mittuntur, 364, 2. Quid sit eos militi, 362, 2. Quomodo assistant Deo, et quomodo sint in loco, *Job*, 22, 4, 2. Sunt legati Dei, XIV, 6, 2: *Legatum ad gentes misit.* Eorum celer obedientia ad nutum Dei, XII, 493, 2: *Cum fieret vox... stabant et submittebant alas suas.* Voluntati Dei plenissime obediunt, XV, 189, 2: *Fiat voluntas tua sicut in caelo et in terra, XX, 260, 2: Quasi filii obedientiae.* Nunquam deest officio suo, *Psalm.* II, 192, 1.*

Sunt subjecti Christo homini, XVIII, 597, 1: *Omnia subjecti sub pedibus ejus.* Parent Christo ad nutum, quia ipse est eorum Dominus, XVI, 324, 1, 2: *Videbitur angelos Dei ascendentes et descendentes super filium hominis.* Christo tum in passione, tum alias, saepe ministrarunt, XIV, 332, 1. Angelos omnes obsequentes habuit, XV, 424, 1: *Angelis suis mandavit de te, et in manibus suis tollenti te.* Et in Evangelio subservierunt, XV, 4, 1.

IV. DE ANGELOUM POTENTIA AD TRANSEUNTES ACTIONES EFFICIENTIAS. Angelorum mira potentia, *Psalm.* I, 205, 1: *Immittet angelus Domini in circuitu humentum eum.*

Angeli annon sint in loco nisi per operationem, XIV, 65, 2: *Ecce Dominus egradietur de loco suo.* An ab extremo in extremum transire possint, non transeundo medium, XVIII, 410, 2: *Surgit corpus spirituale.* Angelus in punctum loci se contrahit, XIII, 219, 1. Omnia corpora pervadunt et penetrant angeli, XVI, 48, 2: *Et ingressus angelus ad eam, dixit.*

Quomodo appareant hominibus, XVIII, 494, 1: *Ipsa enim Salazaris transfugatur se in angelum lucidum.* Cur cum careant manibus, esse tamen iis attribuantur, XV, 124, 1. Quasi habet formam induere possunt, XIV, 363, 1: *Et ecce vir... et ipse stabat*

inter myrtela. Angeli apparentes in corporibus qualia assumant corpora, I, 221, 2. Eorum nihil incarnati fuisse, XIV, 585, 1: *Ecce ego mitto angelum meum.* Eos an fuerit possibile carnem assumere, 547, 1. An desiderant unionem hypostaticam Christi cum angelica natura, XX, 256, 1: *In quem desiderant angeli prospicere.* Quomodo fiant semi-homines, XIV, 215, 2. An incitantur in libidinem, XVIII, 355, 1: *Debet mulier potestatem habere supra caput propter angelos.* Saepe induunt speciem et personam clientum, XVI, 269, 1. Qualis eorum in assumptis corporibus comestio, I, 222, 2: *Cumque comedissem...* Revera non edunt, etsi edere videantur, XVI, 282, 1. Quomodo loquantur, XVIII, 378, 1: *Si linguis hominum loquar et angelorum.* An quisque linguam propriam habeat, an mentiri sua natura possunt, *ibid.*, et 2. Angeli loquuntur homini in phantasia per motum humorum et spirituum animalium, XIII, 246, 1. Angelus loquebatur per os asinae Balaam, XX, 462, 1 et seqq.: *Correptionem habuit suae vesnae, subjugatae murtum animal hominis voce loquens.* Multa audiunt et pauca loquantur, XVIII, 414, 1. In caelo sursum et corpora speciosa ex aethere quibus pascant oculos beatorum, XI, 453, 1, 2. Id probatur quinque argumentis, *ibid.*

Angeli praesunt orbitis caelestibus, IX, 474, 1. Stellae movent et dirigunt, X, 398, 2: *Species caeli gloria stellarum.* Praesunt planetis septem, XXI, 49, 1: *Et a septem spiritibus qui in conspectu throni ejus sunt.* Angeli boni absinent maledictionia, XX, 455, 2; 456, 1: *Ubi angeli fortitudinis et virtute cum sint majores, non portant adversum se execrabile iudicium.* Angeli singuli praesunt elementis singulis, XXI, 298, 2: *Et audire angelum aquarum.* Coeli portas custodiunt, ne quis immundus illuc penetret, XXI, 375, 1; 412, 1, 2.

Per eos Deus orbem moderatur, XXI, 462, 2: *Post haec vidi quatuor angelos... tenentes quatuor ventos terrae, ne flarent...* Eorum magna vis et potentia est in omnes reges et regna, XIV, 370, 1. Eorum conspectus quam olim esset terribilis, *ibid.* Per se non possunt edere miracula, IX, 483, 1: *In unamquamque gentem praeparavit rectorem.* Lapides convertere in panem non possunt subito et immediate, XV, 120, 2. Per eos Deus tempestatem et malorum impetum moderatur, XXI, 462, 2.

V. DE ANGELOUM MINISTERIIS CIRCA HOMINES. Angelorum duplex munus, Deum laudare, et salutem hominum curare, XXI, 189, 1: *Et alius angelus venit et stetit ante altare.* Eorum varia munia octo enumerantur, XV, 403, 1. Varia angelorum circa homines ministeria, *Job*, 22, 2. Eorum munia tria: purgare, illuminare, pericere, XIV, 573, 2; XV, 403, 2.

Angeli ad custodiam gentium et hominum sunt deputati. Angeli tres Hebraeorum curam habebant, XIII, 137, 2. Angeli tutelares Iudeorum an per quatuor quadrigas denotentur, XIV, 426, 1. Angeli

quatuor tutores Jerusalem et Judaea cur vocentur fabri, XIV, 369, 1. Angeli septem primarii tutores Ecclesiae sunt, XIV, 390, 2. Quando eorum Scriptura primum memoritur, 391, 1. Ili per septem lampades, sive luminaria, et per septem agni oculos representantur, 408, 1. Angeli tutelares sunt murus igneus Ecclesiae et quorundam fidelium, 374, 1. Ili verisimiliter exercent iudicium particulare cuiusque, 341, 2.

Angeli, id est ultimi ultimae hierarchiae, sunt custodes singulorum hominum, IV, 282, 1; XIII, 142, 1. Nonnullis tamen personis eximis et eminentibus dantur ex ordine archangelorum, XV, 402, 2. Angeli illustriores dati sanctis in virtute progredientibus pro custodia, item prelati et principibus, XXI, 61, 2: *Dabo illi stellas matutinam.* Sunt angeli custodes hominum et regionum, *Psalm.* II, 122, 1: *Quoniam angelis suis mandavit de te.* Angelum custodem habet quislibet homo, XVII, 268, 2: *Dicebant: Angelus ejus est.* Angelos custodes esse singulis hominibus deputatos etiam creditum fuit auctore Tobiae, IX, 290, 1: *Angelus ejus comitetur vobiscum.* Quo sensu concives et contribules dici queant, IV, 296, 4. Dantur in custodes hominum, tam infidelibus et improbis quam fidelibus et justis, XV, 402, 2. Mira eorum dignatio qua dignantur hominum curam gerere, IV, 282, 2. Angeli proprii religiosorum et anachoretarum, VII, 202, 2. Angeli custodis officia quinque, I, 623, 2: *Ecce ego militam angelum meum qui procedat te, et custodiat in via et introducat in locum quem paravi.* Observa eum et audi vocem ejus, nec contemndum putis, quia non dimittet cum peccaveris, et est nomen meum in illa. Erga homines sunt beneficii, *Job*, 648, 4. Angelus custos cuilibet homini ea beneficia praestat quae et quanta hominibus praestiterunt, docetur exemplis, *ibid.* Angelorum custodia in nocte qualis, *Job*, 672, 1: *Qui dedit carnis in nocte.* In hominum custodia nec merentur nec deberentur, XIV, 428, 4.

Per eos Deus suos et periculis liberat, XVII, 266, 2: *Nunc scio quia Dominus misit angelum suum et eripuit me de manu Herodis.* Praesunt et adsunt angeli sanctis et castis heroica destinantibus, IV, 347, 2: *Custodivit me angelus ejus, et hinc euntem, et ibi commorantem, et inde huc revertentem.* Sanctos in tormentis corroborant, XIII, 50, 2. Angeli custodes praesunt exercitibus fidelium, I, 623, 2. Suis in bello dant opem et victoriam, XIII, 145, 1.

Per eos Deus docet et illuminat homines, XXI, 15, 2: *Mittens per angelum curam servo suo Joanni.* Praeceptores sunt hominum, *Job*, 124, 2: *Voca ergo, si est qui tibi respondeat, et ad aliquem sanctorum convertere.* Nullis sanctis apparuere, et eos direxere, praerulit virgines, IV, 347, 2. Quomodo prophetis oracula inspirantur, XI, 49, 1, 2.

Nos juvant contra demones, XVIII, 678, 2:

Accipite armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo. Eorum ope vinci possunt demones, XXI, 235, 1. Angelorum proprium est extricare, IV, 293, 4: *Fumus ejus extricavit omne genus demoniorum.* Angelus unius vicem exercitus supplet, *Psalm.* I, 204.

Offerunt Deo preces hominum, XXI, 490, 2: *Et ascendit fumus incensorum de arationibus in manu angeli coram Deo.* Saepe in templis vigilare conspiciuntur, XIV, 353, 1. Angeli astant sacrificio et orantibus, IX, 390, 2; XVI, 9, 2: *Apparuit illi angelus Domini, stans a dextris altaris incensi.* In templo singulorum habitum, gestus et vota explorant, intersunt sacrificio missae, XVIII, 355, 1, 2. Assistent sacerdoti celebranti, id variis exemplis probatur, XXI, 188, 2 et seq. Missa sacrificio assistunt et ministrant, quod exemplis docetur, I, 707, 1; II, 53, 1; 210, 2; X, 543, 2; XV, 654, 1; XX, 257, 1; XXI, 135, 1. Aliquando ministrant sanctam Eucharistiam, II, 138, 4; XXI, 189, 1. Inter eos versatur sacerdos, XIV, 387, 1: *Et custodias aeterna mea, et dabo tibi ambulantes de his qui nunc hic assistunt.* Probabile est eos nostras preces perfere ad animas in purgatorio existentes, IV, 564, 2. Angelorum praesentia attentionem et devotionem in oratione conciliat, *Psalm.* II, 409, 1, 2: *In conspectu angelorum psallam tibi.*

Angeli custos quomodo pro nobis postulet, XVIII, 141, 2.

Deo jubente, tam puniunt malos, quam praerant bonos, XII, 573, 2. Angeli boni etiam nocere possunt, Deo jubente, XXI, 462, 2. Angeli deserunt animam impiam quae eorum inspirationes negligit, XII, 337, 1: *Curavimus Babylonem et non est sanata, derelinquamus eam.*

Inducunt ad penitentiam, *Job*, 650, 1: *Respicit homines et dicit: Peccavi et vere deliqui. Nos ad Deum convertunt, *Job*, 649, 1: *Si fuerit pro eo angelus loquens unum de millibus annuntiet hominis aequitatem, miserabitur ejus, etc.* Gaudet super penitentia peccatoris, V, 414, 2; XVI, 204 et seqq.: *Quidam erit in caelo super uno peccatore penitentiam agente, 210, 2 et seqq.* Eorum vinum sunt lacrymae penitentium, XVIII, 468, 2. Gaudet de hominum commodis et salute, XXI, 135, 1.*

Curant parvulos et humiles, XV, 403, 1, 2. Eorum humilitas et charitas, *ibid.* Intuentur justos in bono, non temerarios, XV, 424, 1. Sunt castitatis amatores et tutores, XIII, 46, 2. Sunt parati virginum, unde eas a vi et a pecculanti tyrannorum defendunt, XVIII, 320, et seqq. Gaudet sanctis colloquiis, V, 297, 1; XIV, 341, 1.

Afflictis praesto esse solent, XIV, 362, 1. Consolantur omnes qui instar Christi fuerit vincunt diabolum, XV, 428, 2.

Animas in caelum conducunt, XVI, 221, 2: *Factum est ut moreretur mendicis et portaretur ab angelis, XIX, 363, 1.* Sunt ductores et recep-

tores animarum sanctorum in eorum, XXI, 374, 2. Interdum sanctos sepelierunt, X, 279, 1. Peragunt particulare iudicium, XVII, 183, 1. Possunt esse simul advocati et iudices, XIV, 330, 2.

119 *Angelorum visitationis signum.* Angelo viso, hominem moriturum vultu opinio apud Hebraeos male fundata et falsa, III, 154, 1: *Hec mi, Domine Deus, quia vidi angelum Domini!* Angeli boni signum est si post se relinquat quietem, mali si horrorem, IV, 306, 2: *Dixitque eis angelus: Pax vobis, nolite timere.* Dum apparent, animam exhilarant, et gaudium replent, XV, 653, 1, 2. Angeli boni primo terrent, deinde corroborant, XIII, 140, 2; XVI, 9, 2: *Et Zacharias turbatus est videns, 64, 2: Et timuerunt timore magna.*

120 *Ergo angelos custodes officia.* Angelis nostris quid debeamus, XIX, 363, 1. Quomodo is spectaculum flammis, XVIII, 282, 2: *Spectaculum facti sumus mundo et angelis.* In eorum conspectu agimus quidquid agimus, XIII, 94, 1. Ob quos angelos se velare debent mulieres, XVIII, 353, 1. Sunt omni studio venerandi, Job, 122, 1. Venerandi sunt ut aeternam salutem administri, XIX, 94, 1, 2. Cum his crebro agamus, XV, 404, 1. Sunt in omni periculo et afflictione in auxilium invocandi, 879, 2. Angelorum ope nituntur duces in bello et periculis, I, 506, 2. Est eorum nobis perfectio imitanda, XV, 403, 2. Quam religionem angelorum damnat apostolus, XIX, 93, 2 et seqq. Angeli haereticis ponebant angelos mediatores, 93, 1. Unde illorum origo, *ibid.* Fuerunt haeretici particulares, 96, 1. Angeli non sunt mediatores hominum, 69, 1; 95, 1.

VI. ANGELORUM APPARITIONES QUAE IN SCRIPTURA REPERIUNTUR. — Angeli apparentes Abraham quales fuerunt, I, 220, 2. Sunt latenter ab hospitalibus hospitii recepti, XIX, 513, 2. Tres significant Christum cum Moysae et Elia, I, 220, 2. Representabant tres SS. Trinitatis personas, XIX, 265, 1. Angeli Gabriel et Raphael an ad Sodomanum excidentem missi. Representabant hi Deum Filium et Spiritum sanctum, I, 226, 1, 2 et seq. Eorum praesidium circa Jacob et Elisabeth, I, 313, 1. Angelus iactans cum Jacob quis fuerit, 314, 2. An bonus Angelus fuerit, *ibid.* Quare cum eo luctaretur, 315, 1. Quid haec Angeli lucta significari, *ibid.* De nomine huius angeli, 317, 2. Quare illud ipse vocat, *ibid.* Angelo quomodo praevaluerit Jacob, XIII, 447, 1. Angelus qui Abraham, Isaac, etc. apparuit, fuit typus Christi.

Angelus Moysi apparuit, non Deus, sed tamen in persona Dei, I, 451, 2. Fuit hic angelus Michael, *ibid.* Quis fuerit angelus Hebraeorum dux, I, 623, 2. De angelo volente Moysen occidere, I, 478, 1, 2. Cur volerit occidere Moysen, *ibid.* Angelus in corpore humano loquebatur ex propitiatorio, II, 102, 2; XIX, 433, 2. Angelus bonus fuit qui pestem populo Israel inflixit, III, 535, 1, 2. Quomodo eam inflixerit, 537, 1. Angelorum dispositio quae

fuerit in danda lege, XVII, 479, 1. Angelus Decalogum immediate toti populo promulgavit, et leges ceremoniales et alias Moysi tradidit, ut is eas populo promulgaret, XVIII, 544, 2. Quis angelus Hebraeos in deserto afflixerit, 342, 2. Angelus in columna nubis et ignis castra Hebraeorum deducens, quomodo vocatur equus, XIV, 262, 2.

Angelus Mariae apparetur esse figura Christi, XI, 233, 1, 2. Angeli percillant Philistaeos et iuvant Davidem in praelio, et alios multos, III, 452, 1, 2. Quisnam angelus illo, qui direxit Judith ad tantum facinus perpetrandum, IV, 347, 2. Angelus castra Sennacherib cadens an fuerit bonus, XI, 468, 2. Angeli veloces qui mittendi in Judaeam, XII, 311, 2. Angelus tetigit os Ieremiae ob quatuor causas, XII, 47, 1. Apparuerunt Iudae Machabeo, IV, 506, 2. Et sub specie equi et equitis, ac diuturno juvenum Heliodoro, 810, 2. Pro Iuda et populo fideli dimicant, 548, 1. Angelus tripliciter ora leonum in lacu conclusit, ne Danielem nocerent, XIII, 81, 1. Angelorum Gabrielis et angeli Persarum pugna quomodo peracta sit, XIII, 142, 1, 2. Quid quisque in causae suae propagationem allegarit, *ibid.*

Angelus Graecorum quid a Deo petierit, certantibus Gabriele et angelo Persarum, XIII, 145, 1, 2. Angelus inter myrteta Zachariae cur apparuit, XIV, 362, 2 et seq. Quomodo mystice inter myrteta esset, *ibid.* Fuit hic S. Michael, 366, 1. Angelus an Zachariae loqueretur interiori mentali vel imaginaria inspiratione, 366, 2.

Angeli apparuerunt pastoribus ea ipsa hora qua natus est Christus, XIV, 332, 2. Angelus pastores nato Christo compellens, qualiter is apparuerit, et quis fuerit, XVI, 63, 2. Angeli Christum recens natum adorant et mirati sunt, XVI, 58, 2. Idque magno numero, 63, 1. Angelus Joannis Baptistae curam suscepit in deserto, XVI, 51, 1. Angelus unde cognoverit Herodis intentionem de necando Christo recens nato, XV, 83, 1. Angelos omnes Christus obsequentes habuit, 424, 1. In deserto post victoriam de tentatione ministrarunt, 670, 2. Christum e monte in suum desertum in quo jejunarat transludere, vel dominum suum, 428, 1. Testimonium perhibere Christo, XX, 642, 2. Quomodo et quando visi ad eum descendisse et ascendisse, et cur ea visio facta sit, XVI, 325, 1. Qui angelus certo tempore aquam piscinae movens, 373, 1. Angelus Christo oranti in horto apparet, tantum in ultima oratione apparuit, confortans eum, 264, 2. Quis fuerit hic angelus, *ibid.* Quomodo eum confortaverit, *ibid.* Quale ei gaudium proposuerit, XIX, 406, 2. Angelus terrae motum circa sepulcrum Domini excitavit, et cur, XV, 647, 1 et seq. Apparuit mulieribus ut juvenis, 647, 2. Cur lapidem revolverit, *ibid.* Et super eum sederit, 648, 2. Cur S. Lucas eum stetit dicat, *ibid.* An sederit extra sepulcrum super lapidem, an vero intra ipsum visus sit, *ibid.* Cur aspectus ejus fuerit ut

fulgur, 649, 1. Cur vestis candida, 649, 2 et seqq. Terruit custodes sepulcri, 650, 1. Quid dixerit mulieribus, 650, 1 et seqq. Angeli occurrerunt Christo caelos penetranti, XVII, 58, 1. Tribus de causis apparent apostolis post Christi ascensionem, 62, 1.

Angelus corporaliter visus est Cornelio centurioni quatuor de causis, XVII, 232, 1, 2. Angelus quare subito Philippum ab eunucho rapuerit, 206, 1. Angelus qui Petrum e carcere liberavit, et quomodo, 151, 2; 262, 2. Quando is eum carcere eductum dereliquerit, 266, 2. Angelus adest Paulo naufraganti, XVIII, 13, 2. De angelis mira in raptu suo audivit Apostolus, XIX, 502, 1. Eos adorare voluit Simon Magus, XVIII, 613, 2.

Angelus fortis Apocalypseo, cap. V, an ad litteram sit Osee propheta, XIII, 277, 1. Angelus habens signum Dei vivi, quis sit, variae expositiones, XXI, 163, 2. Est verus angelus, 166, 2. Ab ortu solis quomodo dicitur oriri, *ibid.* Angelus fortis apparetur Joanni circa aperitionem libri signati quis esset, 121, 2. Cur dicitur fortis, *ibid.* Quos is denotasset, *ibid.* Angelus fortis descendens de caelo amictus nube et iride, quis, 213, 2 et seqq. Cur pedem dextrum in mari ponat, 215, 1. Angelus thribulum habens quis sit, 188, 1. Angelus falceam acutam habens, quis sit, 284, 2. Aliqui ex his ceciderunt etiam ex principibus, XX, 660, 2. Aliqui ex his ceciderunt etiam ex principibus et potestatibus, XVIII, 404, 1. Primitus non fuerunt beati, 661, 1. An ii sint tercia pars reliquorum angelorum, XXI, 242, 2. Angeli praevaricantes noluerunt poenitere, XX, 443, 1. Angelos lapsos Christus non reparavit, XIX, 376, 1. Angelos malos dum Scriptura significare vult, id ex aliquo adjuncto vel circumstantia satis intelligitur, XVIII, 162, 2. An angelum malum quisque habeat, eique a Luciferio assignetur, XIV, 382, 4, 2. Angeli mali significantur, per pisces maris, *Psal.* I, 45, 1. *Vide DEMON.*

ANGLI. Angli conversi sunt per S. Augustinum, a S. Gregorio illic missum, XXI, 203, 2 et seqq; 233, 2. Anglicana Ecclesia est Babylon, cur, 312, 2. Anglicanistae quam in Pontificem Romanum ex Apocalypsi injuri, 12, 2; 202, 1; 265, 2; 317, 2; 376, 1.

ANIMA. I. DEFINITIO ANIMAE. — Anima rationalis definitio septem, I, 84, 2. Anima unde dicitur ψυχή, I, 84, 1: *Dominus Deus..... inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae.* Animam putant aliqui dici ab ἀναμα, id est ventus, VIII, 305, 1: *Et spiritus diffundetur quasi mollis aer.* Anima ex se quid sit, VII, 312, 2: *Viventem enim sciunt se esse mortuos, mortui vero nihil noverunt.* Anima quare et quomodo dicatur unica, *Psal.* I, 247, 4, 2: *Restitue animam meam... a leonibus unicam meam.* Anima saepe significat animas desideria et consilia, VI, 399, 4: *Viri sanguinum odorant silycium, justi autem quarunt animam ejus.* Anima voluntatem significat, occultus intellectus, venter memoria, *Psal.* I, 178, 1: *Conturbatus est in ira oculus meus, anima mea et ventus meus.* Anima pro homine saepe usitata in *Psalms*

laestina transtulerunt Lauretum, 504, 1. Angelus Romae gladium visus est in vagiana recondere, cum civitas ad vitam emendationem redisset, in inguaria lue, XIV, 51, 1. Angelus qualis Luthero docuerit, XVIII, 548, 1.

VII. QUODNAM ERIT OFFICIUM ANGELORUM IN FINE MUNDI. — Tempore Antichristi constanter fideles et electos signabunt signo crucis, XII, 569, 1. An per se fideles in fronte signo crucis signaturi sint, XIX, 164, 1, 2. An ad signa iudicii obstupescant, et proinde intelligantur per virtutes colorum tum movendas, XXI, 156, 2. In fine mundi praelibuntur contra Luciferum et angelos ejus pro christianis, eosque animabunt, 246, 1, 2. Quid in die iudicii facturi sint, XIX, 132, 2. In die iudicii mortuos excubant tubae sonitu, eosque corporatos iudicio sistunt, XV, 516, 1. Erunt tunc velut messores, 332, 2. An praecedat Christum ad iudicium, XIX, 145, 1. Cum Christo e caelo erubunt, eumque in corporibus splendidis comitantur, XV, 533, 2 et seqq. Angeli colos moventes sunt virtutes colorum, 513, 2 et seqq.

VIII. DE MALIS ANGELIS. — Quomodo dicantur mali, XVIII, 342, 2. Angelorum apostatantium peccatum in quo situm sit, XXI, 242, 2. An fuerit ex principibus, XX, 660, 2. Aliqui ex his ceciderunt etiam ex principibus et potestatibus, XVIII, 404, 1. Primitus non fuerunt beati, 661, 1. An ii sint tercia pars reliquorum angelorum, XXI, 242, 2. Angeli praevaricantes noluerunt poenitere, XX, 443, 1. Angelos lapsos Christus non reparavit, XIX, 376, 1. Angelos malos dum Scriptura significare vult, id ex aliquo adjuncto vel circumstantia satis intelligitur, XVIII, 162, 2. An angelum malum quisque habeat, eique a Luciferio assignetur, XIV, 382, 4, 2. Angeli mali significantur, per pisces maris, *Psal.* I, 45, 1. *Vide DEMON.*

ANGLI. Angli conversi sunt per S. Augustinum, a S. Gregorio illic missum, XXI, 203, 2 et seqq; 233, 2. Anglicana Ecclesia est Babylon, cur, 312, 2. Anglicanistae quam in Pontificem Romanum ex Apocalypsi injuri, 12, 2; 202, 1; 265, 2; 317, 2; 376, 1.

ANIMA. I. DEFINITIO ANIMAE. — Anima rationalis definitio septem, I, 84, 2. Anima unde dicitur ψυχή, I, 84, 1: *Dominus Deus..... inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae.* Animam putant aliqui dici ab ἀναμα, id est ventus, VIII, 305, 1: *Et spiritus diffundetur quasi mollis aer.* Anima ex se quid sit, VII, 312, 2: *Viventem enim sciunt se esse mortuos, mortui vero nihil noverunt.* Anima quare et quomodo dicatur unica, *Psal.* I, 247, 4, 2: *Restitue animam meam... a leonibus unicam meam.* Anima saepe significat animas desideria et consilia, VI, 399, 4: *Viri sanguinum odorant silycium, justi autem quarunt animam ejus.* Anima voluntatem significat, occultus intellectus, venter memoria, *Psal.* I, 178, 1: *Conturbatus est in ira oculus meus, anima mea et ventus meus.* Anima pro homine saepe usitata in *Psalms*

Psalm. I, 127, 1: Et anima mea illi vivet, 32, 20: Anima nostra sustinet Dominum. Anima sumitur interdum pro corpore, XII, 607, 1: Projecta es super faciem terra in abjectione animae tuae. Anima per antiphrasin aliquando ponitur pro cavere, XIV, 344, 1: Si tetigerit pollutus in pima.

II. ANIMAE. Animae non extiterit ante corpora in caelo, XIX, 416, 1; XVI, 458, 1; 464, 2: *Quis peccavit hic, aut parentes ejus ut cecus nasceretur... In peccatis natus es totus; Psalm. I, 497, 1: Qui finit singillatim corda eorum. Animam primi hominis cum Deus creavit, non creavit in confuso omnes animas, ibid. Animas angelos olim fuisse conebat Origenes, I, 283, 2: Viditque in somnis scealam stantem. Anima non est ex traduce, VI, 27, 2: Ad intersectionem autem ejus (filii) ne ponas animam tuam, 70, 1: Qui maledicit patri tuo et matri, extinguetur lucerna ejus in mediis tenebris, XVIII, 400, 1: In quo omnes peccaverunt, XIX, 415, 1: Adhuc enim in lumbis patris erat (Levi), quando obiit illi Melchisedech Sed sua singulis infunditur, et solum a Deo, Patre spirituum, XVIII, 400, 1, 2; XIX, 501, 1: Non nullo magis obtemperabimus Patri spirituum et vivemus. Animae origo caelestis est, XVI, 336, 2 et seq.: Ipse enim voluit quid esset in homine. An sit divinae substantiae particula, negatur, I, 81, 2; XX, 68, 2. Animae omnes quomodo sunt Dei, VII, 632, 1: Omnes animae meae sunt. Anima est Adamo indita per spiraculum, XVI, 632, 2. Cur eam Deus primo homini insufflavit, I, 81, 4. Quomodo et quando creetur, infundatur et unatur corpori, XIX, 416, 1. Animarum transmigrationem docebant pharisaei, 43, 4.*

III. ANIMAE NATURA. Anima est spiraculum hominis et spiritus, VI, 831: *Lucerna Domini spiraculum hominis. Quomodo dicatur spiritus, XIX, 359, 2. Anima et spiritus in homine quomodo differant, XVI, 36, 1: Et exultavit spiritus meus. Anima est forma formarum, IX, 247, 2: In tota anima tua dilige Deum. Anima est una in homine rationali, sed virtute triplex, VIII, 582, 2: Ignoravit qui se finit, et qui inspiravit illi animam quae operatur. In homine una tantum est anima quae simul est rationalis, et sensitiva, et vegetativa, invicemque contraria, XVIII, 123, 1: Condelector legi Dei secundum interiorum hominem, 563, 2: Caro concupiscit adversus spiritum. Varia philosophorum de anima sententiae, VII, 304, 2. Nonnulli philosophi dixerant animam esse ignem vel igneam quod, unde hebraice *teah*, id est vir, derivant ab *eah*, id est ignis, VIII, 304, 2. Eam divinitatis esse participem censuere veteres philosophi, XII, 247, 1, 2. Anima magis propendet in sensum quam in rationem, XX, 56, 1: Unusquisque tentatur a concupiscentia sua abstractus et illectus. Animae quae sit lingua, XIII, 246, 1. Animae quatuor facultates an per quatuor animalia Joannis representantur,*

XXI, 107, 1. Anima est tropologicè curus, et sicut ejus equi, XIV, 258, 2. Anima similis igni, III, 419, 3, 2: *Et quarant extinguere scintillam meam quae relicta est. Vento assimilatur, XII, 753, 2. Anima in laborando magis patitur et fatigatur quam corpus, V, 503.*

IV. ANIMAE PROPRIETATES ET PREROGATIVE, TUM NATURALES, TUM SUPERNATURALES. — 1° *Ejus spiritualitas. Anima non est corporea, XVI, 224, 2. Nec habet simulacra membrorum, ibid. Est immaterialis, XIX, 416, 2. Ejus dimensiones spirituales, XVIII, 619, 1. Eam Tertullianus dicit esse corpoream, XVII, 397, 2; XVIII, 443, 2. Iabet in se radicem sensus et sensationis, XVIII, 443, 2. Ipsa sola vitales et animales actiones elicit, et consequenter sola quoque eas recipit, 28, 2. Anima separata a sensibus fit apta ad impressiones Dei, angelorum vel demonum recipiendas, ac per eas ad accipiendam notitiam futurorum, XIII, 247, 2.*

2° *Animae immortalitas. Animae immortalitas docetur et demonstratur, I, 343, 1: Descendam ad filium meum lugens in infernum, III, 647, 2: Et reversa est anima pueri intra eum, VII, 403, 1, 2: Et spiritus redeat ad Deum qui dedit illum, XII, 438, 2: Audi nunc orationem mortuorum Israel, XIII, 586, 2; XV, 482, 2: Ego sum Deus Abraham, etc. Illam esse immortalem quomodo probet Christus, I, 455, 2. Anima immortalis est, hinc optat semper vivere in memoria hominum, X, 354, 2: Curam habe de bono nomine, 439, 2: Et nomen eorum vivit in generationem. Illam esse immortalem exemplis ostenditur, VII, 457, 1. Mortalem esse asserit Galenus, et immortalem ceteri philosophi, ibid. et seq. Animae immortalitatem alii qui ethnici cognoverunt, I, 342, 2. Anima est immortalis, hinc exigit corporis resurrectionem, IV, 554, 2: Nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret, superfluum videretur et vanum orare pro mortuis. Ejus immortalitatem credebant Judaei, XVI, 490, 1: Scio quia resurget in novissimo die. Animae immortalitatem crediderunt gentiles, et inde resurrectionem corporum, XIII, 107, 1. Multi evigilabunt, alii in vitam aeternam, et alii in opprobrium, ut videntur semper. Ejus immortalitatem negant haeretici, XX, 463, 2: Pellicina in desolatis carnis luxuria eos qui paululum effugiunt eam mortalem se habere putant volupuarii, XI, 339, 1: Et non suspexistis ad eum qui fecerat eam.*

3° *Animae unio cum corpore. Quomodo creetur, infundatur et unatur corpori, XIX, 416, 1. Quomodo in corpus ingreditur et egreditur, quae vult corpora animat, XVI, 341, 2. Anima est tota in qualibet corporis particula, XIII, 219, 1. Anima habitat in corde, IX, 575, 1: In corde sapientum os illorum. Quomodo in homine corporalis habitare dicatur, XIX, 87, 1: In ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporalis. Animae non ma-*

ledicunt suae incorporationi juxta haeresim Origenis, XII, 161, 2: *Maledicta dies in qua natus sum. Corpus non est anima sepulcrum, XVIII, 448, 2: Ingenicisimus gravasti, eo quod nolumus exportiari. In corpore anima velut in ergastulo agit, X, 325, 2. Ejus carcer est corpus, XVIII, 622, 1: Ego vinculus in Domino. Colligatur corpori quasi cadaveri, XIX, 13, 2: *Conveitior autem e duobus, desiderium habens dissovi, etc. Anima naturaliter ad corpus propendet, IV, 554, 2. Anima in corpore versatur quasi angelus, XII, 387, 1.**

4° *Animae dignitas et pretium. Ejus prosapia, nobilitas et virtus, I, 436, 1: Noe vir justus, XI, 616, 1: Gravis vendidisti estis, et sine argento redimemini. Anima quanta sit dignitas, IV, 282, 2; XV, 377, 2: Quid enim prodest homini si universum mundum lucretur, animam vero suam detrimendum patitur. Animae pretium, XII, 130, 2: Si separaveris pretiosum a vilis, XX, 227, 1: Qui converti fecerit peccatorem... solvabit animam ejus a morte, 265, 2: Pretiosus sanguine quasi agni immaculati Christi (redempti estis), 685, 1: Altius autem miseremini in timore. Anima una, etiam vilissima, quanti sit pretii, V, 343, 4: Qui suscipit animam, sapiens est. Anima viri unde dicatur pretiosa, 174, 2: Mulier autem viri pretiosam animam capit. Anima nostra imago Dei quoad essentiam et personarum Trinitatem, Psalm. I, 274, 1: Transibo in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei. Omnibus potior est, Job, 31, 2. Ejus duplex pulchritudo, VII, 536, 1: Ecce tu pulchra es, amica mea, ecce tu pulchra es. Rebus omnibus est praeferenda, Job, 56, 2: Ouncta quae habet homo dabit pro anima sua. Anima jactura nulla ratione recuperabilis est, XV, 377, 2 et seq. Animas pluris facit diabolus quam peccator, Job, 56, 2. Animarum quanta habenda sit ratio, XX, 226, 2.*

5° *Animae unio cum Deo. Animam adhaerere Deo quid sit, et quanti faciendum, Psalm. I, 401, 2: Adhasit anima mea post te, me suscipit dextera tua. Deus animae vita est, IX, 394, 1: Omni vita tua dilige Deum, XIX, 237, 1: Quae in delictis est, vitens mortua est. Anima animae quare vocetur Deus, IX, 247, 2: In tota anima tua time Dominum. Magis a Deo pendet et sustentatur quam a seipso, 248, 1. Hinc tota Deo debetur, ibid. Deus vocatur animae servator, VI, 228, 2: Qui inspector est cordis, ipse intelligit, et servatorem anime tuae nihil fallit. Triplici vinculo Deo colligatur, honestate et promissione quasi fune, timore inferni quasi clavis; amore quasi glutino, XIII, 305, 2. Ligatur Deo fide, spe et charitate, IX, 107, 1: *Ve dissolutis corde qui non credunt Deo. Anima summa cum Deo unio ac quasi dedicatio, unde sequatur, XIII, 298, 2: Erit in loco ubi dicitur eis: Filii Dei viventes.**

In anima tabernaculum spirituale constructos, eo completo, a Deo benedicuntur, I, 789, 2: Post-

quam Moyses cuncta vidit completa, benedixit eis, V, 248, 1: *Sapientia adificavit sibi domum, XII, 780, 1, 2. Qua ratione tale templum fiat, ibid. et XV, 465, 2: Fit templum Dei et caelum XVI, 551, 1. Si quis diligit me... Pater meus diligit eum, et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus; XVIII, 461, 2: Vos enim estis templum Dei vivi; XXI, 143, 2; XIV, 576, 2: *Contaminavit Judas sanctificationem Domini. Est tabernaculum Dei, I, 656, 2. In ea Deus praesens est, et praesidet, XIV, 354, 1. In ea non minus Deus votis, sacrificiis et oblationibus colitur, quam in templo, ibid. In ea Deus substantialiter habitat, ibid. Quomodo anima a S. Trinitate habitetur, XVI, 551, 1. Est thronus Dei, XII, 41, 1. Anima sancta plena est gloria Dei, XI, 174, 2: Plena est omnia terra gloria ejus. Anima jussu est sedes sapientiae, IX, 76, 1. Anima digne communicantis fit trichium sapientiae aeternae, V, 248, 2. Animam docet sanctitudo, XIV, 352, 2. Sit pura instar templi, III, 593, 2. Anima puritas quantopere sit curanda, I, 74, 2. Spiritus sanctus impletur ei sanctitatem, XVII, 594, 1: Signati estis spiritu promissionis sancto.**

Animae sancta quam chara, pretiosa, XII, 109, 1, Pastores multi demoliunt... portionem meam desiderabilem. Anima sancta est sponsa Dei, X, 448, 1; XIII, 314, 2; XVI, 327, 2; XVIII, 295, 2: *Qui adheret Domino unum spiritum est, 489, 2: Respondi enim eos uni tiro. Hoc ejus connubium non impedit ejus disparitas, XVIII, 491, 2. Ejus sponsalia in hac vita aguntur, thalamus in futura, 490, 2. Anima sancta sunt membra Christi, 294, 2. Anima sancta est velut uxor bona, X, 2, 1. Et velut pulchra mulier, 241, 2. Anima sancta est accubitus Christi, VII, 525, 2: Dum esset rex in acubitu suo. Ejus pius somnus qualis, 568, 1: Adjuro vos... ne suscitatis... dilectam. Anima sancta Christo reddit bonum, VI, 494, 1: Reddet ei bonum et non malum. Christum decorat quasi corona, V, 349, 1: Mulier diligens corona est viro suo. Anima charitate fragrans est ferculum Christi, VIII, 16, 1: *Spiraculum fecit sibi rex Salomon. Anima sancta est regina pulcherrima, XII, 356, 2. Ejus candida vestis est innocentia, XXI, 414, 1. Anima ornamenta aurea et argentea quae sint, XII, 611, 2. Anima fidelis quo sensu dicatur nigra et formosa, VII, 494, 2: Nigra sum, sed formosa; 496, 2 et seq. Qua fortitudine et decore indumentum, VI, 547, 1: Fortitudo et decor indumentum ejus. Quomodo operetur lanam et linum, 496, 2. Est velut navis de longe annonam comparans, 498, 2. Animam sanctam quomodo Deus visitat, VII, 600, 2. Anima sancta est colum, XII, 368, 4; XIV, 393, 2. Ab angelis saepe visitatur, XIV, 353, 1.**

Animae sancta est paradisus voluptatis, I, 85, 4; IX, 660, 2; 646, 2: *Et plantabo eas super humum*